

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

12 oktober 2004

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van de gesloten jeugdinstelling in Everberg en het advies van de Vlaamse Regering betreffende de hervorming van het jeugdrecht

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over Nederlandsonkundige ambulance- en MUG-teams in de Vlaamse Rand

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evaluatieteams interlandelijke adoptie

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de subsidies van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten aan de buitenschoolse kinderopvang

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over reclame in ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan financiële middelen voor de financiering van hulpmiddelen voor gehandicapten

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de flexibele opvang

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over flexibele kinderopvang

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gevolgen van een uitbreiding van het aantal nachtvluchten voor de volksgezondheid

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijging van het aantal kinderen in pleeggezinnen

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een geïntegreerd drugbeleid

Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Dinsdag 12 oktober 2004

Voorzitter: De heer Luc Martens

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.09 uur.*

Interpellatie van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van de gesloten jeugdinstelling in Everberg en het advies van de Vlaamse Regering betreffende de hervorming van het jeugdrecht

De voorzitter: Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Dillen tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van de gesloten jeugdinstelling in Everberg en het advies van de Vlaamse Regering betreffende de hervorming van het jeugdrecht.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, half augustus las ik in verschillende kranten: 'Het jeugd-sanctierecht dreigt te verzanden. De Vlaamse Regering heeft het verplichte advies niet uitgebracht.' Everberg, de gesloten instelling voor jeugdige delinquenten, was al een heikel dossier tijdens de vorige regeerperiode en het wordt ook voor u een moeilijk dossier aan het begin van uw mandaat.

Tijdens de zomermaanden werd het eerste evaluatierapport over de instelling bekendgemaakt en meteen werden talrijke problemen duidelijk. De meeste ervan zijn ook communautair getint. In een eerste reactie op het rapport sprak u in de pers duidelijke taal en ik treed u daarin bij op voorwaarde dat u de daad bij het woord zult voegen. De samenwerking tussen de Vlaamse en Franse Gemeenschap in de federale gesloten jeugdinstel-

ling verloopt bijzonder moeilijk en het eerste werkingsjaar is dan ook niet zonder slag of stoot verlopen. Er zijn ernstige taalproblemen en er is een probleem inzake begeleiding en pedagogische aanpak van de jongeren. De visies van Vlaanderen en Wallonië lopen erg uiteen. De Vlaamse aanpak is terecht gericht op structuur en regels, terwijl de Franstalige veel zachter is. Ik geef één voorbeeld. De Vlaamse Gemeenschap is voorstander van een systematische drugstest bij jongeren van wie het personeel vermoedt dat ze drugs gebruiken. De Franse Gemeenschap weigert dat en heeft het er erg moeilijk mee. Er is ook geen systematisch overleg over de dagelijkse werking en de infrastructuur laat te wensen over. Er is bijvoorbeeld nog altijd geen overdekte sport- en atelierruimte, wat het de gemeenschappen erg moeilijk maakt om pedagogische begeleiding uit te bouwen.

Mevrouw de minister, deze problemen moeten dringend worden aangepakt. Ik stond dan ook versteld van uw klare taal in de pers. Ik citeer: 'Als dan blijkt dat een splitsing de enige oplossing is van de federale instelling, dan is het zo.' We weten allemaal dat het niet enkel gaat over de werking van Everberg op zich, maar dat het voortbestaan van de instelling gekoppeld is aan de hervorming van de wet op de jeugdbescherming. In het decreet van 19 juli 2002 houdende de goedkeuring van het samenwerkingsakkoord betreffende het gesloten centrum Everberg werd bepaald dat de Vlaamse Regering het akkoord zal opzeggen indien er uiterlijk tegen 31 augustus 2004 geen federale wet is die een antwoord biedt op delinquent gedrag van jongeren. Op het einde van de vorige regeerperiode heeft het Vlaams Parlement op initiatief van voorzitter De Batselier deze datum gewijzigd naar 1 februari 2005. Als gevolg van de verkiezingsperiode en het zomerreces was de Vlaamse Regering namelijk niet in de mogelijkheid om overleg te plegen

Dillen

met de federale overheid. Het parlement heeft mits de nodige reserves en kritiek toch ingestemd om die termijn met een half jaar te verlengen.

Er is ondertussen veel gezegd en geschreven over de hervorming van het jeugdrecht en over de invoering van een jeugdsanctierecht, maar in de praktijk is er nog steeds geen definitieve federale wet die een antwoord biedt op delinquent gedrag van jongeren. Minister van Justitie Onkelinx heeft een wetsontwerp klaar, maar via de pers verneem ik dat de Vlaamse Regering gefaald heeft in haar verplichting om advies over dat wetsontwerp uit te brengen. Ondanks het feit dat er geen advies is van de Vlaamse Regering, heeft minister Onkelinx het ontwerp toch voor advies naar de Raad van State gestuurd.

U hebt half augustus verklaard dat u binnen de twee maanden een voorstel van advies zou voorleggen aan de ministerraad. Inmiddels zijn we twee maanden verder en heb ik daar nog steeds niets over vernomen. Ik ben dan ook benieuwd naar de inhoud van dat eventuele advies. Ik begrijp dat u enige tijd nodig hebt om een dermate moeilijk dossier in te studeren, maar inmiddels zult u toch wel weten dat de vorige Vlaamse Regering een nota heeft opgesteld die vrij kritisch was over een aantal elementen van de toenmalige nota-Onkelinx. Die bedenkingen waren terecht, en een grote meerderheid van het parlement kon ze delen. Het overleg met de vorige Vlaamse Regering verliep moeilijk omdat uw voorganger, mevrouw Byttebier, vond dat jongeren onder 18 jaar nooit voor de strafrechter mogen verschijnen en de Vlaamse Regering zich principieel akkoord verklaarde met dit standpunt. U kent ons standpunt over een volledige overheveling van alle bevoegdheden inzake justitie naar Vlaanderen. In afwachting daarvan is het erg belangrijk erover te waken dat de uitvoering van alle maatregelen gemeenschapsbevoegdheden zijn en blijven. Onze bevoegdheden terzake mogen niet worden uitgehold.

Gelet op het grote belang van een hervorming van het jeugdrecht – tot een jeugdsanctierecht, hoop ik persoonlijk – moet de Vlaamse Regering op een duidelijke wijze reageren en ondubbelzinnig een eensgezind standpunt kenbaar maken. In dit heel belangrijke dossier moeten we immers een invloed kunnen uitoefenen op de hervormingen. Deze Vlaamse Regering had van dit dossier eigenlijk on-

middellijk een topprioriteit moeten maken en ingaan op de unanieme verzoeken van het Vlaams Parlement, dus haar immobilisme komt vrij vreemd over. We weten immers allemaal dat Vlaanderen al heel lang vragende partij is voor een hervorming van het jeugdsanctierecht. We hebben de federale minister terzake een duidelijke deadline gegeven. Vlaanderen moet van het overleg met de federale regering gebruik kunnen maken om zijn ervaringen en visie op deze hervormingen optimaal naar voren te brengen. Dit parlement vraagt al jaren een sereen en diepgaand debat over jeugddelinquentie en de meest efficiënte aanpak ervan.

Mevrouw de minister, het advies was niet op tijd klaar, maar het ontwerp is toch naar de Raad van State gegaan. Ik hoop alleen maar dat de Raad van State niet zal vallen over het ontbreken van dat Vlaamse advies, anders wordt de hervorming van het jeugdsanctierecht alweer op de lange baan geschoven. Dat kan niet de bedoeling zijn. We moeten waakzaam zijn, te meer daar we weten dat de Franstaligen dit dossier al zeer lang boycotten en het vooral voor de Waalse socialisten nooit een prioriteit is geweest.

Er zijn genoeg cijfers – u kent ze zeker beter dan ik – die aantonen dat de jeugdcriminaliteit helaas blijft stijgen. Daarom is het belangrijk dat we heel snel handelen, dat we ernstig nadenken en de gelegenheid krijgen om terzake in dit parlement ernstig te debatteren. Ik blijf aandringen op dit debat.

Mevrouw de minister, de vertegenwoordigers van de Franse Gemeenschap hebben verklaard dat elke gemeenschap een apart federaal centrum moet oprichten. Dat was hun reactie op de resultaten van het evaluatierapport. Wat is het standpunt terzake van de Vlaamse Regering? Hebt u hierover reeds overleg gepleegd met de minister van Justitie? U hebt verklaard dat u overleg zou plegen met de directie en de problemen die momenteel rijzen in Everberg zou inventariseren. Een aantal van die problemen zijn zeer acuut, en vooral dan die in verband met de taal en de begeleiding. Wat zijn de resultaten van dit overleg? Hebt u al concrete maatregelen genomen naar aanleiding ervan?

Zijn de problemen op zich, los van het overleg waarover ik het net had, reeds volledig geïnventariseerd? Op welke wijze is dit gebeurd? Wat zijn de resultaten? Wat zijn volgens u de hoofdproblemen, die hoogdringend moeten worden aangepakt?

Dillen

Er zijn ernstige problemen op het vlak van infrastructuur, waardoor het Vlaanderen moeilijk wordt gemaakt om zijn verplichting tot pedagogische begeleiding uit te bouwen. Welke initiatieven hebt u reeds genomen ten overstaan van de federale regering om deze problemen bij prioriteit weg te werken, zodat u tenminste in de gelegenheid bent om uw verplichting als bevoegd minister te kunnen naleven?

Het voortbestaan van Everberg is gekoppeld aan de hervorming van de wet inzake de jeugdbescherming. Er is sprake van een wetsontwerp ter zake van de federale minister. U was wettelijk verplicht een advies uit te brengen. Is dit advies inmiddels al geformuleerd? Wat is de inhoud van dit advies van de Vlaamse Regering? Indien er nog geen advies is geformuleerd, wat is hiervan de oorzaak? Wanneer zal de Vlaamse Regering deze wettelijke verplichting naleven?

Mijnheer de voorzitter, als u me toestaat, zou ik een bijkomende vraag willen stellen. Mevrouw de minister, het gaat hier over een zeer belangrijk dossier. Bent u bereid om, alvorens u het advies overmaakt aan de federale minister van Justitie, in deze commissie eens heel ernstig van gedachten te wisselen over de wijze waarop Vlaanderen invloed kan hebben op de hervorming van het jeugd-sanctierecht? Op welke wijze zullen wij nagaan hoe het parlement de hervormingen ziet? Over de meeste partijgrenzen heen is er een ruime consensus. Het komt er nu op aan een standpunt en een advies aan de federale minister over te maken dat de steun geniet van een overgrote meerderheid van het Vlaams Parlement.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ook ik heb de berichtgeving in de krant gelezen. Ik heb over deze aangelegenheid geen interpellatieverzoek ingediend.

Wat ik wel heb gedaan, is Everberg bezocht. Sommige collega's weten dat ik daar om de drie of vier maanden op bezoek ga om poolshoogte te nemen. Volgens de pers, en nog meer volgens mevrouw Dillen, zouden de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap er overgaan tot een handgemeen. Ze zouden het niet met elkaar kunnen vinden.

Mevrouw Marijke Dillen: Dat heb ik niet gezegd.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: In elk geval blijkt dat helemaal niet het geval te zijn. De ploeg van de Vlaamse Gemeenschap in Everberg kijkt een beetje verbaasd aan tegen wat daarover in de pers is verschenen. In elk geval willen we weten wat er precies in het evaluatieverslag staat. Niet meteen als zoethoudertje, maar om de samenwerking te vergemakkelijken had de vorige minister beloofd in de commissie geregeld een gedachtewisseling over de werking van Everberg te organiseren. Dat is een keer gebeurd.

Misschien is het moment gekomen om op basis van het gemeenschappelijk evaluatieverslag een nieuwe gedachtewisseling te organiseren. We zouden dan kunnen ingaan op de eventuele suggesties in het verslag om het samenwerkingsakkoord aan te passen. Het huishoudelijk reglement is tijdens de afgelopen zittingsperiode besproken. Onze kinderrechtencommissaris stond daar vrij positief tegenover, want het bevatte nogal wat garanties voor de jongeren die zelfs niet altijd in onze Vlaamse instellingen gelden. Misschien kunnen we dat opnieuw bekijken.

Verder moeten we eens onderzoeken hoe het zit met de verontrustende vaststellingen over de bezettingsgraad van Everberg. Aanvankelijk waren er vijf plaatsen voor de Franstaligen en vijf voor de Nederlandstaligen. Nadien werd dat opgetrokken tot twintig, zo niet veertig plaatsen. Uiteindelijk zijn dat 24 plaatsen voor de Nederlandstaligen en 26 plaatsen voor de Franstaligen geworden. In het begin waren de jongeren soms maar met vijf en bleven ze er maar een vijftal dagen. De bezetting was erg laag. In september schrok ik, want 20 van de 24 'Vlaamse' plaatsen waren bezet. Nochtans is de periode na de grote vakantie over het algemeen een rustige periode, en worden pieken meestal in oktober opgetekend. De mensen ter plaatse zijn ongerust over wat dat in oktober zal worden. Als Everberg, dat zelf een bufferfunctie vervult voor de Vlaamse instellingen, binnenkort vol zal zijn, dan zouden we wel eens naar een toestand kunnen evolueren waarbij jeugdrechters verplicht zijn jongeren op straat achter te laten.

Justitie staat onder druk. De infrastructuurwerken moeten nog worden uitgevoerd, de keuken is er nog niet en elke dag worden er maaltijden uit de gevangenis van Leuven aangevoerd. De sporthal is

Merckx-Van Goey

er ook nog niet, en de vergaderlokalen en burelen zijn niet af. Dat laatste is een zaak voor de federale minister van Justitie, maar die maakt er blijkbaar geen werk van. De gevangenen ontsnappen echter in Nijvel, dus ik neem aan dat er alsnog werk van zal worden gemaakt. Ten slotte vraag ik me af hoe het verder moet met het jeugdrecht. Dat moet worden uitgeklaard, ook ten bate van onze rol in Everberg. Ofwel kiezen we voor een soort voorlopige hechtenis, ofwel moeten we er een andere functie aan geven.

Mevrouw de minister, houdt u zich aan de krachtlijnen voorgesteld door de vorige Vlaamse Regering? Dat zou ik zeker kunnen steunen. In het regeerakkoord staan er ook suggesties. Zo zou er werk worden gemaakt van de overheveling van het jeugdsanctierecht. Wanneer wordt die draad opgenomen? Dat zou ons heel wat discussies met de Franse Gemeenschap en vooral met de federale overheid kunnen besparen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben blij dat het evaluatierapport er is gekomen. Het is op zich al een sterk signaal dat alle partijen zich hierbij betrokken voelen en de bereidheid tonen hun verantwoordelijkheid op te nemen.

In mijn antwoord zal ik eerst ingaan op de vraag naar de noodzaak om voor elke gemeenschap een apart federaal centrum op te richten. Daarna zal ik mijn werkwijze omtrent het evaluatierapport toelichten en zal ik ingaan op de daarin geformuleerde aanbevelingen. Ten slotte zal ik het verband leggen met de noodzakelijke hervormingen in het jeugdrecht.

Mevrouw Dillen, het is juist dat ik niets uitsluit. Dat zal ook zo blijven, want ik zie niet in waarom ik dat wel zou doen, althans als er geen oplossing komt, zoals ik in het artikel heb gezegd. Het spijt me dat we hier niet op een andere manier over hebben kunnen communiceren, maar op dat moment was het parlement nog niet bijeen.

De vraag om voor elke gemeenschap een apart federaal centrum op te richten, blijkt nog niet aan de orde te zijn. Er wordt nog niets uitgesloten, maar er blijken andere oplossingen mogelijk te zijn. U

verwijst terecht naar een citaat, dat ik hier graag volledig weergeef: 'De cohabitatie van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap is een ware evenwichtsoefening. Niet steeds worden dezelfde prioriteiten gehanteerd bij het ten laste nemen van delinquente jongeren. Bovendien stellen zich talrijke taalproblemen. Het kan in het licht hiervan aangegeven zijn om in het kader van de hervorming van het jeugdbeschermingsrecht overleg te plegen over mogelijke oplossingen door een aanpassing van het samenwerkingsakkoord. Bepaalde commissieleden stellen voor om over te gaan tot de oprichting van een apart centrum per gemeenschap, met een eigen samenwerkingsakkoord, en bijgevolg ook verschillende interventiesferen.'

In het rapport staan echter nog andere elementen. Ik lees het volgende: 'Het samenwonen tussen de gemeenschappen is niet gemakkelijk, maar het is noodzakelijk dat het zo harmonieus mogelijk verloopt. Ondanks zeer verschillende wijzen van werken, en talrijke wrijvingen, is er geen enkel belangrijk incident te melden. De commissie stelt een positieve evolutie vast in de samenwerking tussen het personeel van de verschillende overheden. Er groeit een cultuur van overleg en samenwerking.' Verder staat ook in het evaluatierapport: 'De samenwerking tussen de betrokken overheden begint een zekere effectiviteit te bereiken.'

We moeten in elk geval erkennen dat de constructie van het centrum, met het samengaan van de drie overheden, moeilijk is. Dat blijft een aandachtspunt. Waar het echter om gaat, is de vraag of de situatie werkbaar kan worden gemaakt. Daarover meldt het rapport een voortdurende verbetering en evolutie. Ik moet oog hebben voor die tendens, en wil dan ook die mogelijkheid openhouden en blijven steunen.

De vraag naar zo'n splitsing is dus nog niet aan de orde, al sluit ik zoals gezegd niets uit. Van belang is dat het werkt, en goed werkt. Mijn grote zorg is dat het zo kwaliteitsvol en efficiënt mogelijk functioneert.

In dit centrum worden dagelijks jongeren opgevangen. Het is onze verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat die opvang zo degelijk mogelijk is. We moeten dan ook gevolg geven aan de aanbevelingen uit het evaluatierapport. Ze vormen immers de basis voor een verbetering van de dagelijkse werking. Daarom heb ik omtrent deze aanbevelingen een dubbel initiatief genomen.

Vervotte

In een brief aan de Vlaamse directie en aan het afdelingshoofd van de administratie, heb ik mijn vragen en opmerkingen doorgegeven over de opvolging van de aanbevelingen. Ik kom daar later op terug. Bovendien heb ik deze vragen en opmerkingen ook gestuurd naar mijn federale collega, minister van Justitie Onkelinx, met de uitnodiging om tot een gezamenlijke strategie te komen en afspraken te maken omtrent de verdere aansturing van het directiecomité.

Ik zal voorstellen de reacties van de drie betrokken overheden op de aanbevelingen in een gezamenlijk overleg te bekijken, zodat een eenduidige aanbeveling aan het directiecomité als geheel kan worden gestuurd. De meeste aanbevelingen vergen immers een gecoördineerde actie van het gehele directiecomité. Op dit overleg wens ik ook van de federale minister te vernemen wat zij heeft ondernomen om iets te verhelpen aan de gebrekkige infrastructuur. Een datum voor dat overleg is vastgelegd.

In de conclusies van het eindrapport worden een aantal aanbevelingen geformuleerd. Daarom heb ik de volgende vragen gesteld en opmerkingen gemaakt aan mevrouw Gysen, Vlaams diensthoofd van De Grubbe, en de heer Henderickx, hoofd van de afdeling Gemeenschapsinstellingen.

De samenwerking tussen de betrokken overheden is zoals gezegd een moeizaam proces, waar door het directiecomité met veel zorg aan wordt gewerkt. Om een zicht te krijgen op de huidige samenwerking heb ik de directie gevraagd een opsomming te maken van de belangrijkste problemen op het vlak van de samenwerking, waar mogelijk oplossingen voor te stellen, en aan te geven welke verbeteringen kunnen worden aangebracht zodat het centrum op een meer efficiënte en effectieve wijze kan werken, alsook welke verbeteringen reeds zijn aangebracht als gevolg van deze evaluatie.

Momenteel ligt een ontwerp van huishoudelijk reglement voor. Om tot een goedkeuring te komen, heb ik gevraagd de ontwerpen te evalueren in het licht van de aanbevelingen van de evaluatiecommissie op dit vlak. Concreet heb ik gevraagd te argumenteren waarom dit voorstel kan worden goedgekeurd of welke voorstellen tot een gemotiveerde aanpassing van het ontwerp kunnen worden gedaan.

De evaluatiecommissie maakte een aantal belangrijke kanttekeningen bij de uitwerking van het tuchtrecht. Ik heb de directie gevraagd om het tuchtrecht in onderling overleg en rekening houdende met de aanbevelingen van de evaluatiecommissie verder uit te werken.

Ik steun de aanbeveling om te werken aan een gemeenschappelijke brochure voor elke jongere waarop dezelfde informatie staat wat betreft het federale niveau en aparte informatie per gemeenschap. Ik heb dan ook gevraagd om dergelijke brochure uit te werken.

Met betrekking tot de verslaggeving over de werking heb ik gevraagd werk te maken van een jaarverslag waarbij een standaardindeling en een eenvormige wijze van registratie wordt afgesproken. Een dergelijk jaarverslag zal de evaluatiecommissie ten goede komen omdat ze dan over eenduidig cijfermateriaal kan beschikken en zich ten volle kan richten op de eigenlijke evaluatie van het samenwerkingsakkoord en de werking van het centrum.

Het is belangrijk dat het centrum gebruikt blijft worden voor zijn oorspronkelijke opzet. De strikte toepassing van de zogenaamde Everbergwet is dan ook uiterst belangrijk. Hieromtrent heb ik gevraagd welke aanpassingen of ingrepen er aan de samenwerkingsovereenkomst nodig zijn of welke instrumenten er voorhanden moeten zijn die kunnen helpen bij het bewaken van de oorspronkelijke doelstelling en de opdracht van het centrum. Voor de meeste van deze punten zal de Vlaamse directie in overleg treden met de andere leden van het directiecomité. Daarom benadruk ik het belang van een gezamenlijke aansturing van dat directiecomité.

Het decreet van 2 april 2004 maakt duidelijk een link tussen het samenwerkingsakkoord van De Grubbe en het ontwerp van Onkelinx betreffende de aanpassing van de wet van 1965. Wanneer er op 31 januari 2005 geen federale wet is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad die antwoorden biedt op delinquent gedrag gepleegd door jongeren, dan wordt het samenwerkingsakkoord opgezegd. Tijdens de vorige regeerperiode heeft de Vlaamse Regering op 19 maart 2004 vijf centrale krachtlijnen voor een nieuw jeugdrecht goedgekeurd. Ondanks dit krachtige inhoudelijke kader is ze er niet in geslaagd om tot één standpunt te

Vervotte

komen ten opzichte van het ontwerp-Onkelinx. Intern is het dossier opnieuw opgenomen en wordt er op dit ogenblik overlegd met de administratie. Eind deze week ben ik klaar met het inhoudelijk kader om het dan voor te leggen aan de Vlaamse Regering in november. Op 21 augustus heb ik inderdaad een uitspraak gedaan en we zullen binnen de twee maanden met ons huiswerk klaar zijn.

Als de Vlaamse Regering een standpunt heeft ingenomen, kan dit worden overgemaakt aan de commissieleden. Bij eventuele opmerkingen moet de timing wel in acht worden genomen omdat we absoluut willen vermijden dat we geen standpunt kunnen innemen. Er was tot slot nog een vraag over het evaluatierapport. Het kan geen probleem zijn om dat rapport door te sturen aan de commissieleden. Eventuele suggesties daarover kunnen ook in de commissie worden besproken.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. U hebt het wel met een sneltreinvaart voorgelezen. Kunt u een kopie van uw antwoord bezorgen zodat ik alles rustig kan nalezen en laten bezinken?

U hebt blijkbaar onmiddellijk gereageerd op een aantal zaken die in de pers zijn verschenen. Mevrouw Merckx, u zegt dat ik de dingen heb overdreven, maar u weet dat dat mijn gewoonte niet is. Ik heb alleen letterlijk geciteerd wat er in de kranten is verschenen.

Mevrouw de minister, ik ben blij dat u aan de directie de opdracht hebt gegeven om de inventarisatie op te maken en een voorstel van oplossing te formuleren. Tegen wanneer moet die inventaris af zijn? Kunnen we daar ook kennis van krijgen?

U hebt een initiatief genomen inzake de infrastructuur. Mevrouw de minister, kunt u concreet zeggen wanneer er iets zal veranderen? Het centrum is lang genoeg open opdat er zelf gekookt zou kunnen worden en opdat er in een sport- en atelier-ruimte voorzien zou zijn.

U hebt gesproken van een brochure die u ter beschikking wil stellen van alle jongeren. Hebt u het dan over de fameuze blauwe brochure die op de rechtbanken ligt?

Minister Inge Vervotte: Er zijn momenteel verschillende brochures. In het rapport wordt gevraagd om één brochure te maken waarin een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen federale en gemeenschapsinformatie.

Mevrouw Marijke Dillen: Dat is nuttig. Ik weet dat er regelmatig gebruik wordt gemaakt van de brochure. Het is een interessant instrument voor jongeren in moeilijkheden en hun ouders. Ik vind het een positief initiatief.

Mevrouw de minister, ik heb begrepen dat u de bereidheid aan de dag hebt gelegd om het advies aan de commissie voor te leggen. Mijnheer de voorzitter, ik vraag om dit grondig te kunnen bespreken. Het is zeker de moeite waard om een volledige commissievergadering te wijden aan deze belangrijke materie.

Ik hoop dat de Raad van State geen moeilijkheden zal maken over het feit dat het advies er niet is. Het is zeker niet de bedoeling om dit op de lange baan te schuiven.

Tot slot kondig ik aan dat ik een met redenen omklede motie zal indienen.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. We zullen het rapport nog in de commissie kunnen bespreken.

Het is erg belangrijk dat uw ontwerp van advies zich zal baseren op de vijf krachtlijnen. U zult ook een functie toebedelen aan de instelling Everberg. In het kader van de evaluatie van het samenwerkingsakkoord zegt u dat de instelling gebruikt moet worden voor haar oorspronkelijke doelstelling. Die doelstelling is om de capaciteit van de totaliteit van onze Vlaamse voorzieningen te verhogen. Is het de bedoeling dat Everberg een buffer blijft? We horen dat er in het federale ontwerp sprake is van uithandengeving. Het huisvesten van jongeren die een straf uitzitten ten opzichte van een buffer, vereist een totaal andere infrastructuur. Zult u in het advies aan de federale minister een invulling geven aan wat voor u de ideale functie van Everberg is? Het beste wat u kunt doen, is ervoor te zorgen dat er voldoende capaciteit is in de bijzondere jeugdzorg. Ik ben wat dat betreft hoop-

Merckx-Van Goey

vol gestemd omdat er zowel in het regeerakkoord als in de begroting voorzien is in extra middelen.

Ik kondig tot slot aan dat ook ik een met redenen omklede motie zal indienen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Er is overleg gepland met minister Onkelinx op 26 oktober. De directie wacht op wat daaruit zal komen. Dit is een element in de timing, maar het is geen eindpunt. Ik heb er geen enkel probleem mee om het debat aan te gaan. Ik stel me echter wel de vraag of we daar niet beter mee wachten tot we weten wat minister Onkelinx van plan is. Ik zal de documenten wel overmaken aan de commissieleden en ze kunnen daar dan volgens de geëigende procedure vragen over stellen.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, ik dring er toch op aan om in deze commissie van gedachten te wisselen over dit dossier, desnoods achter gesloten deuren.

De voorzitter: We kunnen daar verder op ingaan tijdens de regeling van de werkzaamheden.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door mevrouw Dillen en door mevrouw Merckx werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over Nederlandsonkundige ambulance- en MUG-teams in de Vlaamse Rand

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksge-

zondheid en Gezin, over Nederlandsonkundige ambulance- en MUG-teams in de Vlaamse Rand.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik heb er even over getwijfeld aan wie ik mijn vraag zou richten. Tijdens de vorige regeerperiode was het duidelijk wie de functioneel bevoegde ministers waren inzake de Vlaamse Rand. Ik heb nu begrepen dat minister Vandenbroucke bevoegd is voor alles wat met de Rand te maken heeft. Ik heb de vraag aan u gericht in de veronderstelling dat als ik verkeerd was, u de vraag aan hem zou doorverwijzen, maar dat is blijkbaar niet gebeurd.

De problematiek van de onwettige taaltoestanden bij de MUG's en andere hulpdiensten in de brede Vlaamse rand rond Brussel sleept al heel lang aan. Ze komt regelmatig terug, daar er elk jaar weer incidenten gebeuren, die soms dramatisch aflopen. Zo overleed in de zomer in het zuiden van Vlaams-Brabant, meer bepaald in Herne, een vrouw aan een hersenbloeding nadat de MUG van het Waalse Tubize bijna 40 minuten nodig had om het adres te vinden. Door het taalverschil had men dat blijkbaar verkeerd begrepen. Ik verneem uit de pers dat het gemeentebestuur van Herne als gevolg daarvan dringend een onderhoud zou hebben gevraagd. Het bestuur wil alleszins, en zeer terecht, dat er op korte termijn een beroep kan worden gedaan op een Nederlandstalige MUG in die regio. Ook dit jaar was er het geval van een zelfmoordpoging, waarbij men ook weer werd geconfronteerd met een eentalige interventieploeg. Zeker in dergelijke dramatische toestanden is dat natuurlijk ongehoord.

Nog vorig jaar hebben de burgemeesters van gemeenten ten noorden van Brussel, meer bepaald van Londerzeel, Kapelle-op-den-Bos, Meise en Merchtem, ook al hun ongenoegen geuit over het feit dat er vanuit het Militair Hospitaal regelmatig eentalig Franstalige ploegen moeten uitrukken op de A12, zelfs tot aan de grens met de provincie Antwerpen.

Tijdens de vorige zittingsperiodes heb ik naar aanleiding van dergelijke incidenten uw opeenvolgende voorgangers ondervraagd terzake, maar blijkbaar nog steeds zonder gevolg, daar er aan die toestand niets is veranderd. De achtereenvolgende

Van Nieuwenhuysen

federale ministers van Volksgezondheid, zoals minister Colla, minister Aelvoet, minister Tavernier en nu recent minister Demotte, hebben weliswaar beloftes gedaan en telkens weer een koninklijk besluit aangekondigd waarin zou worden gesteld dat in elk interventieteam minstens één tweetalige dokter of verpleger aanwezig zou moeten zijn, maar dat KB is nooit verschenen omdat de Vaste Commissie voor Taaltoezicht geen eenstemmigheid kon bereiken. Er was namelijk een verschil in visie tussen de Nederlandstalige en de Franstalige kamer van de VCT. De Nederlandstalige kamer heeft alvast gesuggereerd de interventiezones van de ambulancediensten en de MUG-diensten zo te hervormen en de bezetting ervan zo te organiseren dat taalgrensoverschrijdende interventies tot het strikte minimum zouden worden herleid. Dat lijkt me inderdaad de enige logische oplossing voor dit probleem.

In de praktijk gebeurt echter het tegenovergestelde. Terwijl vroeger voor het zuiden van de provincie in Halle een MUG-dienst aanwezig was, zij het niet voltijds, is die enkele jaren geleden opgedoekt wegens een gebrek aan subsidies, hoewel iedereen blijkbaar tevreden was over de werking ervan. Toen ze nog minister was, beloofde mevrouw Aelvoet in 2002 dat de MUG van Tubize zou worden uitgerust met minstens één tweetalige. Meer algemeen beloofde ze ook een meldpunt voor taalklachten tot stand te zullen brengen binnen het federale ministerie van Volksgezondheid. Vorig jaar toonde federaal minister Demotte, na overleg met toenmalig Vlaams minister Vanhengel, zich bereid om naar een oplossing te zoeken voor alle ziekenhuizen met een MUG-functie en een erkende spoedgevallendienst. Toenmalig minister-president Somers meende dat de federale minister daadwerkelijk een inspanning zou leveren om op korte termijn concrete resultaten te boeken, maar vandaag staan we nog steeds geen stap verder.

Een tweetal weken geleden, op 22 september, vond in de Kamer nog een debatje plaats over dit probleem, met een aantal vragen die werden gericht aan minister Demotte. Uit zijn antwoord blijkt niet meteen dat er een structurele oplossing komt voor deze aangelegenheid. Hij zou weliswaar de ziekenhuizen van Halle en Tubize aanzetten tot het uitbouwen van een gezamenlijke MUG-dienst, maar ik weet niet op welke manier dit zou gebeuren. Dit is natuurlijk allemaal heel vrijblijvend. Het is zeker onvoldoende.

Het meldpunt voor taalklachten bij Volksgezondheid, dat destijds werd toegezegd op de interministeriële conferentie, is er nooit gekomen. Eigenlijk moeten de Vlamingen het stellen met de belofte dat de kennis van de andere landstaal zal worden bevorderd in de verpleegopleiding. Hoe het met die taalopleidingen aan de andere kant van de taalgrens gesteld is, weten we allemaal wel. Bij een dergelijke belofte dienen we dus grote vraagtekens te plaatsen.

Bovendien mag er toch wel eens aan worden herinnerd dat de taalwetgeving voorschrijft dat er Nederlandstalig personeel wordt ingezet in Vlaanderen en Vlaams-Brabant, en geen Franstalig personeel met hier en daar wat kennis van het Nederlands.

Mevrouw de minister, hebt u ondertussen al gesproken met het gemeentebestuur van Herne? Hebt u al initiatieven genomen in dit dossier? Het is immers niet omdat het al zo lang aansleept, dat het niet dringend zou zijn. De toestand is bovendien onaanvaardbaar en aberrant. Ik hoop dat u het tenminste met me eens bent wat dat betreft. Niet alleen kan het immers niet in een rechtstaat dat een wet van openbare orde nu al jaren met de voeten wordt getreden, maar ook kan dit dramatische gevolgen hebben voor de inwoners van een belangrijk deel van Vlaams-Brabant en wellicht ook op andere plaatsen langsheen de taalgrens. Destijds waren er ook berichten uit Voeren over gelijkaardige incidenten. Op welke wijze wilt u een einde maken aan de bestaande wantoestanden, nu wetende wat minister Demotte heeft verklaard op 29 september, namelijk dat hij blijkbaar geen heil meer ziet in het Overlegcomité of de interministeriële conferentie?

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mevrouw de minister, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer Van Nieuwenhuysen, ook al omdat ik over ditzelfde probleem een schriftelijke vraag aan u heb gesteld. Dit was mijn eerste bescheiden wapenfeitje in het parlement en het dateert al van juli. Tot op heden heb ik daarop nog steeds geen formeel antwoord gekregen. Ik betreur dat en wil de hoop uitspreken dat de ministers op een positieve en stipte wijze met het parlement zullen samenwerken. Ik wil dus hier

Demesmaeker

vandaag mijn vraag stellen, om toch een antwoord te kunnen krijgen.

Het incident van dit jaar in Herne waarover de heer Van Nieuwenhuysen het had, dateert van 11 juli. Ik woon immers in Herne en de familie van het slachtoffer is toen dat verhaal komen doen bij mij thuis. Dat zijn inderdaad zeer tragische omstandigheden. Die MUG-dienst uit Tubize is 40 minuten lang verloren gereden omdat de chauffeur de Nederlandstalige naam van de straat niet had begrepen. Sindsdien is het aantal spontane meldingen van mensen over gelijkaardige feiten bijna niet bij te houden. De oplossing voor die streek, het Pajottenland en de Zennevallei, zou er inderdaad uit bestaan opnieuw een eigen MUG-dienst op te richten in Halle. Er zijn intussen inderdaad interpellaties in de Kamer gehouden. Ik maak me niet te veel zinsbegoochelingen terzake. Minister Demotte is blijkbaar niet zinnens om daar echt veel voor te doen. In zijn antwoord lees ik dat hij het absoluut niet nodig acht dat een dokter die meegaat met een MUG-dienst Nederlands zou kennen, omdat de patiënt toch meestal buiten bewustzijn is. Dat vond ik zeer stuitend.

Mevrouw de minister, naar aanleiding van een vorige vraag van de heer Van Nieuwenhuysen enkele jaren geleden vroeg toenmalig minister Vogels dat de federale regering het aantal erkende MUG's opnieuw zou bekijken. Wat heeft de evaluatie van het aantal MUG-diensten, waarvan sprake is in het antwoord van mevrouw Vogels, opgeleverd? Bent u van plan om dit dossier alsnog in het Overlegcomité te bespreken, of het op de agenda te plaatsen van de eerstvolgende interministeriële conferentie? Er moet immers werk van worden gemaakt, opdat er eindelijk een oplossing zou komen.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer Demesmaeker, we hebben een en ander nagekeken. Ik verontschuldigd me voor het laattijdige antwoorden. Dit antwoord is gisteren verzonden. Ik zal trachten zo goed mogelijk te antwoorden op uw vraag.

Er zijn ondertussen inderdaad al contacten geweest tussen het kabinet en het gemeentebestuur van Herne, weliswaar niet met mij persoonlijk, maar het is wel de bedoeling dat ik met hen nog een gesprek zou voeren, zodat we tot een concrete

oplossing kunnen komen. Naar aanleiding van die gesprekken heeft het kabinet contact opgenomen met het ziekenhuis van Halle, om te bekijken wat er daar mogelijk is.

De inrichting van de dringende geneeskundige hulpverlening behoort inderdaad tot de bevoegdheid van de federale overheid. De programmatie van de functies van die mobiele urgentiegroepen in het KB van juli 2002 is gebaseerd op een studie die door de federale overheid werd uitgevoerd. U vroeg naar een evaluatie. Dit is een element ervan. In die studie werd onderzocht op welke plaatsen in een MUG moet worden voorzien om een optimale bediening van de bevolking qua medische hulp, dus maximaal binnen de 15 minuten, te bekomen. Deze studie hield rekening met bevolkingsstatistieken, weginfrastructuur en potentiële vertrekplaatsen. Ze hield weliswaar geen rekening met provincie- of taalgrenzen, waardoor er in de programmatie al wordt voorzien dat een aantal medische teams mogelijk moeten instaan voor de hulpverlening in een anderstalige interventiezone. In het concrete geval van Herne is er het bijkomende pijnpunt dat de MUG van Tubize een regio moet bedienen die over de taalgrens heen gaat.

In juni 2001 was er de intentie tot die wetswijziging, waarbij expliciet werd gesteld dat bij mobiele urgentiegroepen en ambulancediensten minstens één van de personen die zich aan boord van het voertuig bevinden, de taal moest kunnen spreken van de plaats waar de interventie zou plaatsvinden. Op aangeven van de Raad van State werd terzake advies gevraagd aan de Vaste Commissie voor Taaltoezicht. Die heeft geen standpunt ingenomen, gezien de onenigheid tussen de Nederlandstalige en de Franstalige kamer.

Ik heb dit opnieuw aangekaart bij federaal minister Demotte. Die heeft ook op de samengevoegde interpellaties en vragen van onze Kamerleden Devlies, Laeremans en De Grootte van 29 september expliciet gesteld dat de MUG-diensten de taalwetten moeten naleven, en dat het personeel dus de taal van de streek moet kennen. In hetzelfde antwoord meldt hij eveneens dat deze problematiek niet kan worden opgelost in het Overlegcomité of de interministeriële conferentie. Dat werd tijdens de vorige regeerperiode al bewezen, zo stelde hij. Nochtans hebben de leden van de interministeriële conferentie Volksgezondheid zich er reeds op 24 juni mee akkoord verklaard dat er binnen de fede-

Vervotte

rale administratie een klachtenmeldpunt zou komen. Uiteindelijk heeft de toenmalige federale minister van Binnenlandse Zaken, die betrokken was op basis van zijn bevoegdheid inzake de dringende geneeskundige hulpverlening, het akkoord niet willen ondertekenen. Daar is de zaak dus vast komen te zitten. Ik zal blijven aandringen op het installeren van dit klachtenmeldpunt.

U weet dat we in Vlaanderen creatief en vinnig zijn, dus zal ik in het kader van mijn bevoegdheden actief optreden om op het terrein tot oplossingen te komen, om zo te voorkomen dat de door u geschetste schrijnende situaties nog zouden ontstaan. Het spreekt voor zich dat het Sint-Maria ziekenhuis van Halle wordt betrokken bij de uitwerking van een oplossing. De samenwerking van Halle en Tubize is een mogelijkheid.

Hoe kunnen we dat aanpakken, en wat kan mijn rol daarin zijn? Het decreet over de eerstelijnsgezondheidszorg voorziet in de opdrachtsomschrijving van de samenwerkingsinitiatieven inzake eerstelijnsgezondheidszorg dat ze instaan voor de coördinatie en de ondersteuning van wachtdiensten en voor de dringende hulpverlening. Op basis van dit decreet kan ik proberen om de verschillende partijen tot samenwerking aan te zetten en zo in de toekomst dat soort van schrijnende voorvallen te vermijden.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Ik wil de minister bedanken voor haar intentie om dit dossier ter harte te nemen. Gezien de ervaringen uit het verleden zal ze echter begrijpen dat ik enigszins sceptisch blijf. Ik heb in het verleden al veel goede wil bij de opeenvolgende ministers ontwaard, maar tot vandaag zonder veel resultaat. In elk geval wens ik haar alle succes toe. Ik hoop dat ze slaagt in haar poging om een oplossing te vinden. Ik blijf echter bij mijn conclusie: dit is een materie die moet worden overgeheveld naar de gemeenschappen of de gewesten. Zolang dat niet gebeurt, komt er geen oplossing, want er is te veel tegenkanting en onwil langs Franstalige kant.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Ik wil er even op wijzen dat het ziekenhuis van Halle geen vragende partij is om samen te werken. Het ziekenhuis wil wel zijn eigen MUG-dienst opstarten.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik wil mijn antwoord verduidelijken. In de praktijk worden bijkomend en officieus andere diensten aangeboden. Dat moet toestaan om binnen het tijdsbestek van tien minuten ter plekke te zijn. Ik ben van plan om van die officieuze diensten officieel erkende MUG-diensten te maken. Ik zal dat aankaarten op de interministeriële conferentie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Mevrouw Vera Van der Borgh* treedt als voorzitter op.

Vraag om uitleg van de heer Luc Martens tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evaluatieteams interlandelijke adoptie

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Martens tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de evaluatieteams interlandelijke adoptie.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik ben wel voorzitter van deze commissie, toch zal ik altijd de microbe hebben om hier niet enkel als protocolchef of ceremoniemeester op te treden. Het dossier van de interlandelijke adoptie zal ons nog lang bezighouden. Het is een oud dossier. Toen ik nog minister van Welzijn en Gezin was, ben ik daar ook al mee geconfronteerd. Ik herinner me nog zeer goed dat in het najaar van 1995 daarover veel animositeit ontstond. Dat leidde in 1997 tot de totstandkoming van een decreet. Aan het einde van de vorige zittingsperiode is dat decreet door een nieuw decreet vervangen.

Dat nieuwe decreet past in een aanpak die zich inschrijft in een federale benadering, terwijl het

Martens

oude veel meer de Vlaamse verankering benadrukte. In het oude decreet was bijvoorbeeld geen rol weggelegd voor de jeugdrechter, terwijl dat vandaag wel het geval is. Bij ontstentenis van uitvoeringsbesluiten leidt dat tot problemen. Ik kom daar later nog op terug. Hier wil ik me concentreren op de onduidelijkheid over de evaluatieteams interlandelijke adoptie. De jeugdrechter moet een sociaal rapport in handen krijgen, want op basis daarvan moet hij of zij een uitspraak doen ten gunste of ten nadele van de kandidaat-adoptanten. Wie zal daarvoor zorgen?

De evaluatieteams willen dat wel doen. Ik ben niet blind voor de kritiek op de evaluatieteams. Zo vond men dat ze soms bemoeizuchtig en betuttelend waren en de privacy van mensen in gevaar brachten. Tezelfdertijd moeten we erkennen dat ze over expertise beschikken. De toenmalige ministers Vogels en Byttebier hebben dat ook erkend. Die vijf evaluatieteams overleggen geregeld, stellen rapporten op en proberen de conclusies om te zetten in een goede werking. Nu is de vraag of die evaluatieteams zullen blijven zorgen voor die maatschappelijke taak. Jaar na jaar is hun erkenning verlengd. De laatste erkenning loopt nog tot april 2005. Dat is een soort van overgang, in het licht van de inwerkingtreding van de nieuwe federale wet op 1 januari 2005. Men kon tot 1 september dossiers indienen die nog volgens de oude regels worden behandeld. Wat gebeurt er na 1 september? En wat gebeurt er vanaf 1 januari?

Dat is van belang voor de kandidaat-adoptanten, maar ook voor de mensen die er werken. Die laatste leven in onzekerheid, en hebben dus de neiging om weg te lopen. Zo verdwijnt veel expertise. Ik wil de minister hierover enkele vragen voorleggen. Is er al duidelijkheid over de uitvoeringsbesluiten van de nieuwe federale wet en in het bijzonder over de aspecten en gevolgen ervan voor het Vlaams beleid en de Vlaamse regelgeving? Welke diensten zal de minister aanduiden als instanties die op de vraag van de jeugdrechters moeten ingaan om een geschiktheidsonderzoek uit te voeren? Zullen de huidige evaluatieteams interlandelijke adoptie daarvoor worden uitgekozen? Kan de minister garanderen dat ook de dossiers interlandelijke adoptie die na 1 september 2004 zijn en worden ingediend, snel worden afgewerkt? Wie zal daarbij instaan voor het geschiktheidsonderzoek?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: De streefdatum van de inwerkingtreding van de nieuwe federale wet en het adoptiedecreet was aanvankelijk 1 januari 2005. Inmiddels wordt ervan uitgegaan dat deze datum niet zal worden gehaald. Dat bleek ook uit de verklaringen van minister Onkelinx dat het waarschijnlijk 1 september 2005 wordt. Dat impliceert in elk geval dat ik maatregelen inzake de evaluatiecentra zal treffen om de periode tot aan die datum te overbruggen. Ik zal er ook voor zorgen dat de inzet van de adoptieouders niet verloren gaat.

In de zomer van 2004 is met de Centra voor Algemeen Welzijnswerk afgesproken dat voor alle dossiers die voor 1 september 2004 naar hen worden doorgestuurd een gezinsrapport wordt opgesteld. Dat moet ten laatste tegen 30 april 2005 gebeuren. Dat is de datum waarop de erkenningstermijn van de evaluatieteams wordt beëindigd. Op die manier wordt ernaar gestreefd om in de overgangsfase tot aan de inwerkingtreding van de nieuwe wet de afhandeling van de dossiers niet te laten vastlopen. Dossiers die na 1 september worden doorgegeven aan de Centra voor Algemeen Welzijnswerk en begin november 2004 verder kunnen worden afgehandeld, zullen worden bekeken aan de hand van de stand van zaken van de inwerkingtreding van de nieuwe wet. Dan zal worden bekeken of ze aan de rechtbanken kunnen worden overgemaakt.

De evaluatieteams kunnen de dossiers onmogelijk voor 30 april 2005 afwerken. In het kader van een nog uit te werken samenwerkingsakkoord met de federale overheid, zal ik er dan ook op aandringen dat het maatschappelijk onderzoek aangevat voor de inwerkingtreding van de wet volstaat om te oordelen over de geschiktheid van de kandidaat-adoptanten. Op die wijze hebben kandidaat-adoptanten de garantie dat de energie die ze in de procedure steken niet verloren gaat.

Wat de tweede vraag betreft, kan ik stellen dat de huidige evaluatiecentra in aanmerking komen om te worden aangeduid. Ze beschikken immers over de expertise die het kabinet als erg waardevol beoordeelt. Tevens worden de evaluatiecentra begeleid om hun taak zo te organiseren dat de dossiers sneller kunnen worden afgewerkt zonder dat al te veel kwaliteit wordt ingeboet. Dat proces begon in juli 2004 en loopt ten einde in april 2005. Tegen dan zullen de Centra voor Algemeen Welzijnswerk een vernieuwde werking kunnen waarmaken

Vervotte

waarbij ze een gezinsrapport kunnen afleveren binnen de in de nieuwe wet vooropgestelde termijn van twee maanden. Als dat proces succesvol is, beschikken de huidige evaluatieteams over een extra troef om in aanmerking te komen voor hun aanduiding als actor in het nieuwe systeem.

Wat de tweede vraag betreft, kan ik meedelen dat de verlenging van de erkenning van de Centra voor Algemeen Welzijnswerk als diensten die het geschiktheidsonderzoek kunnen uitvoeren aan de orde is, want de streefdatum van 1 januari kan niet worden gehaald. Sinds 1 september 2004 zijn geen nieuwe dossiers naar de Centra voor Algemeen Welzijnswerk doorgestuurd, want die bevinden zich nog in de voorbereidingsfase. Ik hou hier geen rekening met aanvragen voor een tweede of derde adoptie. De voorbereidingsgroepen werken door tot begin november 2004. Ik zal de nodige maatregelen treffen om de erkenning van de evaluatieteams te verlengen na 30 april 2005, zodat de continuïteit van de lopende dossiers kan worden gegarandeerd. Ook zullen de kandidaat-adoptieouders die vandaag in de voorbereidingsfase zitten, worden geïnformeerd over de maatregelen die we in die overgangsfase zullen treffen. Daartoe organiseer ik morgen een overleg met de betrokken administratieve diensten. Het doel ervan is de uitwerking van een actieplan om de periode te overbruggen, zodat de communicatie erover ook efficiënt en helder kan gebeuren. Wat de evaluatieteams betreft, blijft het wel de bedoeling dat de vernieuwing en verkorting van de evaluatietermijn wordt voortgezet, ongeacht het tijdstip van de inwerkingtreding van de wet.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik stel vast dat ze een poging doet om rechtszekerheid te creëren, in de eerste plaats voor de ouders. Het is belangrijk dat ze weten dat ze hun dossier niet opnieuw zullen moeten indienen als een nieuwe regelgeving van kracht wordt. Het lijkt me ook een goede zaak dat de minister zoekt naar manieren om de proceduretermijnen in te korten. Het is de bedoeling dat we van zes maanden evolueren naar twee maanden. Ik volg dat verder op, en hoop dat we onder goede omstandigheden een nieuwe fase kunnen aanvatten.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Luc Martens treedt opnieuw als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Mark Demesmaeker tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de subsidies van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten aan de buitenschoolse kinderopvang

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Demesmaeker tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de subsidies van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten aan de buitenschoolse kinderopvang.

De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, eigenlijk valt mijn vraag uiteen in twee delen: een vraag over de functie van het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten naar aanleiding van een recente uitspraak van het Arbitragehof, en een vraag over een aantal probleem dossiers uit de regio Vlaams-Brabant.

Het Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten mag geen kinderopvangdiensten subsidiëren. Dat is het standpunt van het Arbitragehof. De Vlaamse Regering had trouwens bij het Arbitragehof vernietigingsberoep aangetekend tegen een artikel uit de Programmawet van december 2002. Ze meende dat het artikel het fonds toelating gaf om kinderopvangdiensten te subsidiëren, wat natuurlijk een Vlaamse en geen federale bevoegdheid is.

De Vlaamse overheid is al jaren vragende partij om het federaal Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten over te hevelen naar het Vlaamse niveau. Dat fonds draagt onder meer bij in de opvangkosten voor kinderen van werknemers, en doet dat bijvoorbeeld door subsidies aan initiatieven voor buitenschoolse kinderopvang. Het organiseren en het subsidiëren van kinderopvang zijn gemeenschapsbevoegdheden.

Artikel 83 van de Programmawet van 24 december 2002 bevestigt dat het FCUD kan tegemoetkomen in de opvangkosten voor kinderen van werkne-

Demesmaeker

mers. Het artikel stelt ook expliciet dat de tegemoetkoming geldt voor diensten die instaan voor buitenschoolse opvang, voor opvang van zieke kinderen en voor flexibele of urgente opvang.

De Vlaamse Regering stelde een beroep tot vernietiging van dat artikel in bij het Arbitragehof. In zijn arrest bevestigt het hof dat het fonds zelf federaal is, maar dat er in de Nederlandse versie van artikel 83 twee interpretaties mogelijk zijn van de opdracht van het fonds. Als het artikel betekent dat het fonds de kinderopvangdiensten rechtstreeks mag subsidiëren, dat worden de bevoegdheden daarmee duidelijk overschreden, maar als het betekent dat er een aanvullende kinderbijslag wordt uitgekeerd voor de opvang van kinderen van werknemers die van kinderopvangdiensten gebruik maken, dan is er geen overschrijding van de bevoegdheden.

Onder voorbehoud van die laatste interpretatie verklaart het Arbitragehof het vernietigingsverzoek ongegrond. Impliciet geeft het hof echter aan dat de huidige situatie ongrondwettelijk is.

Wat is de houding van de Vlaamse Regering in deze kwestie? Hoe moet het nu verder? Wat met het feit dat de Raad van State de financieringsmethode meermaals strijdig noemde met de bevoegdheidsverdeling?

In Vlaams-Brabant zitten op dit ogenblik zes initiatieven voor buitenschoolse opvang in de problemen omdat ze sinds september minder subsidies krijgen van de federale overheid. In sommige gevallen gaat het om een verschil van 50.000 euro per jaar. Via de federale overheid geeft het FCUD 130.000 euro minder aan deze buitenschoolse opvangcentra. Dat is een vermindering met 12 procent, die ter plaatse uiteraard zeer hard aankomt.

De ironie wil dat het juist de voortrekkers in de buitenschoolse opvang zijn die het meest worden getroffen. Sinds 2002 is de opvang een bevoegdheid van Vlaanderen, uitgeoefend door Kind en Gezin. De initiatieven die sindsdien begonnen zijn, krijgen Vlaamse subsidies en geen federale, en de Vlaamse subsidies blijven wat ze zijn.

Mevrouw de minister, bent u op de hoogte van die problemen en van het feit dat het FCUD zijn subsidies voor buitenschoolse kinderopvang vanaf september heeft verminderd? Wat is de houding

van de Vlaamse Regering, en hoe zal de overheid tegemoetkomen aan de dringende problemen die daardoor zijn ontstaan? Is hiermee rekening gehouden in de begroting?

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het probleem dat de heer Demesmaeker aansnijdt, is onze voorzitter welbekend. Toen u minister van Welzijn was, hebt u bijzonder veel pogingen gedaan om concrete en rechtszekere afspraken te maken over de opdeling van dit Fonds voor Collectieve Uitrustingen en Diensten.

Mevrouw de minister, in het regeerakkoord hebben de partners vastgelegd alles te zullen doen om de splitsing van het fonds te realiseren. Bij wie staat dit op de agenda? Ik bedoel dan niet alleen de definitieve splitsing, maar ook het garanderen van meer inspraak van de Vlaamse Regering. Op welke plaats pleegt u daarover overleg?

Het FCUD is gecreëerd door de samenwerking en de inbreng van de verschillende sociale partners. Hoe gaat u daarmee om? De nood aan een buitenschoolse kinderopvang groeit nog. Tegelijkertijd is er ook nood aan rechtszekerheid. Hoe zal de Vlaamse Regering daarvoor zorgen?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, collega's, de houding van de Vlaamse Regering is nog niet formeel bepaald. Wel verwijs ik graag naar het regeerakkoord. Daarnaast kan echter ook worden voortgebouwd op het beleid van de laatste jaren. De opstelling van de Vlaamse overheid zal op dat punt niet veranderen. Het standpunt waarvan steeds is uitgegaan, en dat ook zal blijven, is dat de kinderopvang en het subsidiëren daarvan bevoegdheden zijn van de gemeenschappen.

De Vlaamse Regering heeft inderdaad een verzoek ingediend bij het Arbitragehof tot vernietiging van het genoemde artikel. Met zijn uitspraak bevestigt het hof dat de kinderopvang een bevoegdheid is van de gemeenschappen. Het voegt daar echter ook aan toe dat aanvullende kinderbijslag kan worden toegekend op individuele basis. Dat betekent dat het FCUD wel subsidies kan verstrekken

Vervotte

voor buitenschoolse opvang als dat geïndividualiseerd gebeurt.

We wachten af op welke wijze de RKW tegemoet zal komen aan het arrest. Ook dat zal moeten worden geëvalueerd. Concreet moet worden nagegaan of de wijze van subsidiëring aan het arrest wordt aangepast, met name door niet meer de IBO's rechtstreeks te subsidiëren, maar de subsidies te individualiseren. Dan kan de Vlaamse Regering zich beraden over verdere stappen.

De Raad van State noemde inderdaad de financieringsmethode meermaals strijdig met de bevoegdheidsverdeling. Zoals in verband met het arrest van het Arbitragehof, geldt ook hier dat eerst moet worden geëvalueerd of de wijze waarop het FCUD zijn werkwijze aanpast, tegemoet komt aan de overwegingen uit het arrest. In elk geval zal ik contact opnemen met het FCUD om uitsluitsel te krijgen over hun standpunten omtrent dit arrest, en of ze inderdaad hun werkwijze zullen veranderen.

Ten gronde blijft evenwel de vraag of het aangewezen is dat een federale instantie zelf instaat voor het verdelen van de subsidies voor kinderopvang, en of dat niet beter door de gemeenschappen zou gebeuren. Dat is in elk geval mijn standpunt. De subsidiëring zou dan efficiënt en eenvormig kunnen worden, en voor de voorzieningen zou er een comfortabeler systeem zijn met één loket en één dossier.

Ik ben door het FCUD niet geïnformeerd over de besparingsmaatregelen. Echter, zoals u allen probeer ik contacten te onderhouden. Ik werd dan ook vanuit het werkveld zelf geïnformeerd dat het FCUD in de loop van de maanden juli en augustus 2004 aan de voorzieningen heeft meegedeeld dat vanaf 1 september een aantal subsidies werd verminderd of geplafonneerd.

Vooraleer de Vlaamse Regering in deze een houding kan aannemen, moet ze weten wat de betekenis en de weerslag van deze maatregelen voor de initiatieven zal zijn. Het lijkt niet evident om daar een eenduidig beeld van te krijgen. Daarom is er door Kind en Gezin een brief gestuurd naar het fonds om te vragen naar de weerslag van de besparingen, de verdelingen over de voorzieningen in de Vlaamse, de Franse en de Duitstalige Gemeenschap, de verdeling over de verschillende vormen van kinderopvang en de verschillende maatregelen

van het FCUD. Tegelijkertijd wordt ook nagegaan wat het effect is van de besparingen op de werking van deze diensten.

Niet elke maatregel zal hetzelfde effect hebben of de werking onmogelijk maken. Sommige echter zullen wel degelijk een invloed hebben op de opvangcapaciteit. We wachten daarvoor het resultaat af van de studie van Kind en Gezin.

De wijze waarop het FCUD heeft gecommuniceerd, is onaanvaardbaar. Kort voor het einde van het werkjaar werd meegedeeld dat voor hetzelfde werkjaar de subsidie werd verminderd. Dat maakte het voor de voorzieningen onmogelijk om gepast en tijdig in te spelen op de maatregelen. Bovendien lijkt het feit dat de mededeling aan de voorzieningen zelf werd gedaan en handelde over de subsidie aan de voorzieningen, er niet op te wijzen dat de financieringsmethode in overeenstemming is, of wordt gebracht met het arrest van het Arbitragehof.

De subsidies aan de voorzieningen die ook door het FCUD worden gesubsidieerd, zijn vaak complex. De meeste krijgen werkingsmiddelen uit verschillende bronnen. Zo zijn er naast die van het FCUD ook subsidies van Kind en Gezin, premies voor gesco's, en gemeentelijke, provinciale of zelfs Europese subsidies. De afdeling Kinderopvang van Kind en Gezin gaat na of er nu dringende problemen ontstaan en, zo ja, hoe groot die problemen zullen zijn. Nadat een inschatting is gemaakt van de mogelijke problemen en de maatregelen van het FCUD werden geanalyseerd, werkt de administratie een voorstel uit omtrent de mogelijkheden om aan de problemen tegemoet te komen.

Op dit moment is er weliswaar geen regelgeving die toelaat de wegvallende subsidies van andere overheden te compenseren. Daarvoor is trouwens ook niet in middelen voorzien. Echter door het feit dat het FCUD zegt op te treden als aanvullende subsidiebron, kan het vermeederen van andere subsidiebronnen het nefaste gevolg hebben dat het FCUD de subsidies nog meer gaat verminderen. Ook over dat probleem zal de Vlaamse Regering zich moeten beraden. Ik zal aandringen op een overleg met de federale instanties over deze problematiek.

De voorzitter: De heer Demesmaeker heeft het woord.

De heer Mark Demesmaeker: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord en ik ben blij te horen dat Kind en Gezin een studie zal uitvoeren naar de weerslag van die besparingen. Hebt u er enig idee van wanneer het resultaat daarvan te verwachten valt?

Minister Inge Vervotte: Er werd me gemeld dat het voor midden november zou zijn, maar uiteraard vraagt Kind en Gezin dat we ons niet op die datum zouden vastpinnen.

De voorzitter: Mevrouw de minister, u zult hier nog een stevige kluif aan hebben. Het is een communautair zwaar geladen dossier. Ik herinner me de scheeftrekkingen die bestonden tot het midden van de jaren negentig, vooral dan ten nadele van de Vlaamse Gemeenschap. Er is toen wel een groeipad ontwikkeld om dat te remediëren, en dat is in belangrijke mate ook uitgevoerd, maar niet volledig. Het gaat om een complexe financiering, waarmee ik u veel succes wens.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Gerda Van Steenberge tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over reclame in ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van Steenberge tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over reclame in ziekenhuizen en verzorgingsinstellingen.

Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, op 30 september konden we in de kranten volgende koppen lezen: 'Dit bed wordt u aangeboden door slagerij Janssens' en 'Ziekenhuizen organiseren toch ook pensenkermis'. Sommige dingen waren nogal grappig. Zo was er een cartoon bevestigd aan een bedeinde met de vermelding 'Reclame Funerarium Peeters en zoon'.

Die krantenkoppen verwijzen naar het feit dat het revalidatiecentrum Sint-Ursula in Herk-de-Stad be-

gonnen is met bedsporing. In ruil voor 250 euro, giften in natura of diensten, welke die ook mogen zijn, kunnen sponsors reclamebordjes plaatsen aan het voetende van de bedden van de patiënten. In de krant las ik ook dat u het op prijs stelt dat het centrum activiteiten organiseert, maar ook aanmaant tot voorzichtigheid. U waarschuwt voor belangenvermenging als bijvoorbeeld een farmaceutisch bedrijf tot sponsoring overgaat. De vakbonden daarentegen zijn tegen het initiatief en menen dat zorg en commercie gescheiden moeten blijven.

Blijkbaar bestaat hierop nauwelijks of geen wetgeving. Vandaar mijn vragen. Gaat u akkoord met de zogenaamde bedsporing in het revalidatiecentrum? Wanneer gaat het volgens u over geoorloofde sponsoring en wanneer is er sprake van belangenvermenging? Moeten zorg en commercie volledig gescheiden blijven? Wanneer kan reclame wel in de zorgsector wetgevende initiatieven te nemen? Zult u een actieplan opstellen? Zult u criteria vastleggen over wanneer en in hoeverre reclame mogelijk is? Zo ja, wat zullen die dan zijn?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, we moeten een duidelijk onderscheid maken tussen bedsporing en wat zich heeft voorgedaan in het revalidatiecentrum Sint-Ursula in Herk-De-Stad. Uit de verklaringen die de verantwoordelijke van het revalidatiecentrum in de media heeft gedaan, blijkt dat het niet gaat om sponsoring van bedden maar wel van animatieactiviteiten. Naar aanleiding van de nieuwsberichten zijn er contacten geweest tussen het kabinet en het revalidatiecentrum. Dat heeft ons gemeld dat het het misverstand wil wegwerken door de reclame niet aan de bedden te hangen, maar bijvoorbeeld bij de ingang te plaatsen.

Uiteraard is sponsoring van de kernopdracht van een verzorgingsinstelling, namelijk het bieden van zorg, niet mogelijk. Indien hiervoor te weinig financiële middelen beschikbaar zouden zijn, dan moet dat met de overheid worden besproken en moet er naar adequate oplossingen worden gezocht. Ik vind het wel belangrijk dat initiatiefnemers in de zorgsector ook zelf verantwoordelijkheid opnemen. Ik doe er dan ook mijn petje voor af dat ze verder willen gaan dan hun kerntaken en creatief op zoek gaan naar oplossingen. Dat is

Vervotte

ook de geest van het regeerakkoord: 'Vertrouwen geven en verantwoordelijkheid nemen'. Daarom waardeer ik dat de initiatiefnemer zelf op zoek gaat naar extra middelen voor randactiviteiten, namelijk het animeren van revalidanten die zich 's avonds vervelen.

Zorg en commercie zijn per definitie niet altijd zo strikt gescheiden. In een ziekenhuis wordt in de inkomhal bijna altijd een winkeltje of een cafetaria door externen uitgebaat. Ik herhaal dat de zorg als kernopdracht niet aan de commercie mag worden overgeleverd, en als overheid moeten we de garantie op kwaliteit blijven bewaken. Ik ben echter niet van oordeel dat dit dossier aanleiding moet geven tot allerlei nieuwe wetgevende initiatieven omdat de dagdagelijkse praktijk aantoont dat er voldoende gezond verstand aanwezig is in de sector zelf. Mocht blijken dat dat gezond verstand er toch niet is, dan zal ik niet aarzelen om de nodige maatregelen te treffen.

De voorzitter: Mevrouw Van Steenberge heeft het woord.

Mevrouw Gerda Van Steenberge: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat het om een misverstand gaat. We zitten in elk geval op dezelfde lijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marijke Dillen tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan financiële middelen voor de financiering van hulpmiddelen voor gehandicapten

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Dillen tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het tekort aan financiële middelen voor de financiering van hulpmiddelen voor gehandicapten.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in augustus heeft het Vlaams Fonds voor de Integratie van Personen

met een Handicap nogmaals aan de alarmbel getrokken inzake de tekorten op het budget voor hulpmiddelen voor personen met een handicap die het hen mogelijk maken deel te kunnen nemen aan het normale leven. Om aan deze dringende noden tegemoet te kunnen komen, zijn aanzienlijke extra financiële middelen nodig.

Ook voor de subsidies aan de instellingen voor personen met een handicap dreigen er ernstige tekorten. In het licht van de hoogdringendheid van beide dossiers moeten er onmiddellijk een aantal maatregelen worden genomen om te voorkomen dat er hiaten in de financiering ontstaan, met alle dramatische menselijke gevolgen van dien.

Mevrouw de minister, uw voorgangster beloofde de gehandicaptensector om instellingen binnen de dertig maanden te vergoeden. Om de dossiers van de instellingen uit 2001 en de helft van 2002 volledig af te ronden, is er 20 miljoen euro nodig. Om de hulpmiddelen van individuele hulpbehoevenden terug te betalen, is nog eens 10 miljoen euro extra nodig. Ik weet dat dat engagementen zijn van de vorige Vlaamse Regering, maar ook die moeten worden nageleefd. Zeker voor de hulpmiddelen is dat belangrijk, want anders krijgen we te maken met langere wachtlijsten en uit het regeerakkoord blijkt dat dat uw bedoeling niet is.

Mevrouw de minister, u bent ongetwijfeld op de hoogte van deze problemen. Hebt u al maatregelen genomen om te voorkomen dat er bij het Vlaams Fonds moeilijkheden ontstaan om de financiering van de hulpmiddelen aan personen met een handicap te waarborgen? Hebt u bijkomende middelen kunnen vinden op uw begroting? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering?

Er dreigen eveneens achterstallen in de subsidies aan de instellingen. Het Vlaams Fonds heeft ervoor gekozen om te financieren tot de middelen op zijn, in plaats van te werken met maandelijks één twaalfde waardoor de wachtlijsten enkel zouden toenemen. Welke maatregelen hebt u genomen om de financiering te waarborgen? Welke waarborgen krijgt het Vlaams Fonds om rechtszekerheid te krijgen? Hebt u inspanningen gedaan om te zoeken naar bijkomende middelen op de begroting om de instellingen tijdig te kunnen financieren?

De voorzitter: Met deze vraag loopt u een beetje vooruit op de begrotingsbesprekingen.

Mevrouw Marijke Dillen: Deze problematiek is actueel. Als we moeten wachten tot december, dan is er een groot probleem.

De voorzitter: De minister moet werken met de begroting die ze heeft geërfd. Ze kan alleen maar een nieuwe begroting maken vanaf 2005.

Mevrouw Marijke Dillen: De minister heeft verklaard dat ze onmiddellijk maatregelen zou nemen, en daarom stel ik deze vraag.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het antwoord zal nogal technisch zijn. De problematiek van de terugbetaling van de hulpmiddelen aan individuele personen met een handicap kwam reeds aan bod tijdens de vorige regeerperiode. Het Vlaams Fonds heeft bij de opstelling van de begroting 2004 een inschatting gemaakt van de benodigde kredieten voor het desbetreffende onderdeel. Dit krediet werd door de raad van bestuur initieel begroot op 29,5 miljoen euro. De verwachte uitgavenstijging werd op dat moment evenwel niet aanvaard, en hierdoor kon in 2004 slechts een krediet van 16,9 miljoen euro worden aangewend voor de uitbetaling van het korvensysteem en voor de residuaire uitbetaling van de hulpmiddelen binnen het oude systeem.

Het spreekt vanzelf dat de voor 2004 besliste vermindering tot op het niveau van de begroting van het dienstjaar 2003 aanleiding zou geven tot deze probleemsituatie. Mijn eerste prioriteit was dan ook het krediet voor het dienstjaar 2004 opnieuw op peil te brengen. Zo is bij de budgetcontrole 2004 een verhoging met 11,7 miljoen euro ingeschreven als een dotatieverhoging bij de nu ingediende begrotingsaanpassing van het Vlaams Fonds. Met deze verhoging kunnen normaal gezien alle verplichtingen worden nagekomen. Deze middelen kunnen pas worden vrijgemaakt na de goedkeuring van de begroting in het Vlaams Parlement. Aangezien de voorziene 16,9 miljoen euro vandaag al volledig zijn uitgeput, moet naar een voorlopige oplossing worden gezocht.

Ik zal aan de minister van Begroting vragen een vrijstelling te verlenen op de begrotingsrichtlijn zodat er aanvullend 500.000 euro kan worden vrijgemaakt. Daarnaast zal, in afwachting van een beslissing van het Vlaams Parlement, een interne, tij-

delijke verschuiving van 2,5 miljoen euro plaatsvinden binnen de begroting van het Vlaams Fonds, onder meer vanuit de ordonnanceringskredieten van het VIPA. De minister van Begroting moet hier wel expliciet de toestemming voor geven, als gevolg van de verstrengde toepassing van artikel 5 van de controlewet van 16 maart 1954.

Wat de uitbetaling van de subsidies aan de semi-residentiële instellingen betreft, heeft het Vlaams Fonds er in het dienstjaar 2004 voor geopteerd niet te financieren tot de middelen uitgeput zijn, maar integendeel de reglementaire bepalingen uit te voeren die ingeschreven zijn in de aangepaste regelgeving die voorziet in een prioritaire uitbetaling van alle wettelijke voorschotten voor het dienstjaar 2004. In tweede orde worden de afrekeningen van de subsidiedossiers uitbetaald.

Om de doelstelling van de Vlaamse Regering van 26 maart 2004 te kunnen halen, heb ik in de komende begrotingsaanpassing een aanvullende dotatie van 25,9 miljoen euro ingeschreven voor het Vlaams Fonds. Met deze aanvulling worden de dagprijsdossiers 2001 en een deel van de dagprijsdossiers 2002 verrekend, voor zover de dossiers van de verschillende instellingen administratief correct en volledig zijn. De middelen kunnen pas worden vrijgemaakt na de goedkeuring van de budgetcontrole 2004 in het Vlaams Parlement. Er moeten geen tussenliggende inspanningen worden geleverd voor de continuïteit van de betaling.

De voorzitter: Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen: Ik ben blij dat de informatie die de pers verspreidt over het Vlaams Fonds en de subsidies aan de instellingen verkeerd is. De wettelijke verplichtingen worden wel degelijk nageleefd. Ik ben ook blij dat u onmiddellijk maatregelen hebt genomen zodat er geen bijkomende problemen ontstaan. We zullen nauwgezet de begrotingsbesprekingen in deze commissie blijven volgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de flexibele opvang

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over flexibele kinderopvang

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Van der Borgh tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de flexibele opvang, en van mevrouw Jans tot minister Vervotte, over flexibele kinderopvang.

Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, toen de plannen voor een flexibele kinderopvang werden aangekondigd – eerst in Limburg via een proefproject in 2002 en een jaar later ondersteund door Kind en Gezin in de Vlaamse centrumsteden – volgde er een golf van protest en afkeuring vanuit diverse hoeken. Vandaag blijkt echter dat die kritiek onterecht was. De evaluaties van de projecten inzake flexibele opvang zijn eensluidend positief.

Uit de evaluaties blijkt dat er geen misbruiken zijn gesignaleerd. De ouders dumpen hun kinderen niet. De flexibele opvang wordt door de ouders niet beschouwd als een parkeerplaats. De evaluaties wijzen ook uit dat de ouders een zeer bewuste keuze maken. Enkel in buitengewone omstandigheden wensen ze gebruik te maken van deze flexibele opvang.

Er gelden ook strenge voorwaarden die misbruiken quasi onmogelijk maken. Zo moet de werkgever de nodige attesten afleveren in verband met de werksituatie van de werknemer.

Uit de evaluatie blijkt verder dat de kinderen geen nadelige gevolgen ondervinden van deze vorm van opvang. Ze maken geen onderscheid tussen flexibele en gewone opvang. Het is vooral de manier waarop de opvang wordt georganiseerd die voor hen van groot belang is. Flexibele opvang biedt

meer mogelijkheid voor leukere activiteiten en een goed contact met de begeleidsters, al was het maar omdat het aantal kinderen in deze opvang veel beperkter is dan in de gewone opvang.

De flexibele opvang komt vooral ten goede aan gezinnen die zich vaak in een probleemsituatie bevinden zoals eenoudergezinnen, gezinnen met echtscheidingsperikelen, gezinnen waar bepaalde familiale omstandigheden tot een crisissituatie kunnen leiden. Door een kwaliteitsvolle, flexibele opvang aan te bieden in een stabiele omgeving krijgen de ouders van dergelijke gezinnen de mogelijkheid om minder aantrekkelijke en instabiele alternatieven te vermijden, steeds in het belang van het kind.

Aangezien het vaak gaat om gezinnen in probleemsituaties en gezinnen uit het onderste segment van de samenleving, is het belangrijk dat deze flexibele opvang goedkoper wordt gemaakt en dat het aanbod ruimer wordt. Flexibele opvang moet niet alleen mogelijk zijn omwille van de werksituatie, maar ook bij ziekte van een gezinslid en om ouders de kans te geven een job te zoeken.

De flexibele opvang heeft de critici in het ongelijk gesteld. Een verdere uitbouw van deze opvang is dan ook aangewezen. Op dit moment steunt Kind en Gezin dertien Vlaamse centrumsteden die een flexibele opvang organiseren. Een uitbreiding naar kleinere steden en landelijke gebieden moet nog overwogen worden, alsook een flexibele opvang voor tieners. Het gaat dan in eerste instantie om tieners tussen 9 en 12 jaar. Dergelijke projecten moeten, in samenspraak met Kind en Gezin, alle steun krijgen.

Mevrouw de minister, hoe staat u tegenover de flexibele opvang zoals aangeboden door de provincie Limburg? Wilt u het huidige, door Kind en Gezin gehanteerde systeem van de flexibele opvang aanpassen aan het experiment in Limburg?

De huidige regeling van flexibele opvang werd beperkt tot de centrumsteden. Gezinnen op het platteland zijn vaak verder verwijderd van hun werk waardoor zij een grotere nood hebben aan flexibele opvang. Bent u bereid die opvang uit te breiden naar het platteland?

De huidige regeling voorziet niet in een vergoeding voor onthaalmoeders. Zij zijn nochtans het meest

Van der Borght

flexibel inzake opvang, vooral in landelijke gebieden. Overweegt u een uitbreiding van de regeling voor die onthaalmoeders?

Tieneropvang is totaal afwezig. Is volgens u een afzonderlijke tieneropvang mogelijk binnen de huidige kinderopvang, voor kinderen jonger dan 12 jaar?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mijn vraag gaat eveneens over het Limburgs proefproject dat op 30 september 2004 werd afgesloten. Uit de resultaten blijkt duidelijk dat het een meerwaarde biedt binnen de huidige kinderopvang. Uit deze tweejarige praktijk blijkt ook dat flexibele opvang niet onderhevig is aan de verwachte misbruiken.

Via dit Limburgs project kregen een viertal regionaal gespreide initiatieven een verruiming van openingsuren en extra overheidssteun. Ze zijn toegankelijk voor 7 uur 's ochtends, na 18 uur 's avonds en ook op zaterdag en feestdagen. Terwijl het project zich in het begin sterk richtte op mensen die nood zouden hebben aan die vorm van opvang, door hun arbeid, bleek na verloop van tijd dat dit initiatief ook een heel andere doelgroep bereikte. Er was namelijk een heel duidelijke vraag vanwege ouders die vrijwilligerswerk deden, mensen die zo meer kansen tot mantelzorg zouden krijgen, die een opleiding gingen volgen of zich heel actief op de arbeidsmarkt gingen richten door te gaan solliciteren. Een heel belangrijk neveneffect is dat 35 percent van de gebruikers eenoudergezinnen zijn. We stellen dus vast dat er een heel duidelijke behoefte aan bestaat.

Mevrouw de minister, deze vorm van opvang heeft een lage drempel. Het regeerakkoord stelt dat deze regering de flexibele opvang wil uitbreiden. Hoe wilt u dat aanpakken? Kan dit Limburgse model een voorbeeld zijn? Zo niet, wat zijn de andere mogelijkheden?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, in Limburg is de VZW Provinciale Commissie voor Buitenschoolse opvang in 2002 gestart met een experiment van verruimde buitenschoolse kinderopvang. Met dit experiment wilde de provinciale

commissie nagaan of een flexibele buitenschoolse opvang een antwoord kon bieden op de behoeften van ouders die op onregelmatige tijdstippen en buiten de normale werkuren kinderopvang nodig hadden. Deze commissie heeft dit niet zomaar gedaan. Het experiment kreeg vorm nadat een groot-schalig onderzoek werd uitgevoerd bij gezinnen met kleuters en lagereschoolkinderen, waarbij de behoefte aan opvang werd nagegaan. Tevens werd voor deze verruimde buitenschoolse kinderopvang een streng kwaliteitskader opgemaakt en ook gerespecteerd.

De resultaten tonen inderdaad aan dat er een behoefte was, en dat de ouders hier verantwoord gebruik van maken. De initiatieven zien ook toe op een verantwoord gebruik ervan. De provinciale commissie probeert dit aanbod, rekening houdend met de aanpassing in functie van de resultaten van het experiment, zoals het aanpassen van de openingstijden als er geen vraag is, dan ook te verlen- gen.

Mijn standpunt tegenover een dergelijke flexibele kinderopvang is dat we op een zorgzame manier een aanbod moeten uitbouwen dat een antwoord biedt op de vraag van ouders naar meer en flexibele kinderopvang. In het aanbod moet worden voorzien, maar tegelijk moet het ook zeer overwo- gen worden ingezet, in een duidelijk kader.

Hierbij zijn er een aantal aandachtspunten. Ten eerste moet de opvang worden beperkt binnen bepaalde uren. Ten tweede kan het niet dat een kind de hele tijd, bijvoorbeeld van 6 tot 21 uur, wordt opgevangen: het moet ofwel 's ochtends ofwel 's avonds worden opgevangen. Ten derde wordt met de ouders door middel van een intakegesprek nagegaan welke behoefte er is en in welke eventuele andere mogelijkheden zij kunnen voorzien. Ten vierde maakt dit gesprek ook duidelijk dat er een drempel is qua instroom. Het mag geen evidentie zijn dat het kind in deze opvang terecht komt. De flexibiliteit moet vooral ook rekening houden met de draagkracht van het kind. Ten vijfde kan het zeker en vast verantwoord zijn de toelating tot de opvang te beperken tot die gezinnen die er echt nood aan hebben. Ten zesde moet de opvang uiteraard kwaliteitsvol blijven. Dat moet altijd het uitgangspunt blijven. Het uitgewerkte kwaliteits- kader van Kind en Gezin is hiertoe een belangrijke garantie. Elk aanbod moet dan ook voldoen aan een streng kwaliteitskader, net als in dit experi-

Vervotte

ment. Samengevat: wat hier goed is voor de ouders, moet uiteraard beter zijn voor het kind. Dat is ons uitgangspunt.

De provinciale commissie heeft voor zichzelf een goed kwaliteitskader ontwikkeld en dat ook gevolgd. Dat is belangrijk. Dit sluit aan bij de verantwoordelijkheid die de organiserende besturen kunnen en moeten nemen om een aanbod te ontwikkelen. Dat betekent niet dat de overheid dit noodzakelijk moet veralgemenen. Andere organiserende besturen kunnen ook voor zichzelf hetzelfde of een ander kwaliteitsaanbod ontwikkelen. Het aanbod van de provinciale commissie en van alle andere bestaande flexibele opvang sluit aan bij de kwaliteitsbepalingen die nu reeds in de regelgeving van Kind en Gezin staan. De overheid bepaalt daarbij de minimale kwaliteitsvereisten. De voorzieningen ontwikkelen daarbovenop hun aanbod en kunnen uiteraard steeds de kwaliteit vergroten - graag zelfs. De bestaande regelgeving hoeft daarom momenteel niet te worden aangepast. De resultaten van het experiment kunnen uiteraard steeds worden ingebracht als de bestaande kwaliteitsregelgeving wordt herzien of bijgestuurd. Doordat aan dit experiment een onderzoek werd gekoppeld, bieden deze resultaten natuurlijk een dankbare toetsing voor andere initiatieven indien die hun werking meer flexibel willen maken.

Dan was er de vraag over de centrumsteden en de vraag of dit ook mogelijk zou worden in meer landelijke gebieden. Hier zijn twee aspecten aan verbonden: de vraag naar de principiële bereidheid hiertoe en de financiële haalbaarheid. Wat het eerste betreft, zijn er meerdere argumenten om te stellen dat de nood aan flexibele opvang ruimer is dan alleen in de centrumsteden. Dat staat inderdaad in het regeerakkoord. Ook in de meer landelijke gebieden is er vraag naar een dergelijk aanbod. Er moet dan ook worden onderzocht hoe dit aanbod daar kan worden gecreëerd. De mogelijkheden daartoe zijn momenteel echter beperkt. De Werkgelegenheidsconferentie maakte een beperkte uitbreiding van flexibele opvang mogelijk. Omwille van de efficiëntie van de inzet van de beperkte middelen – het gaat hier over 100 halftijdse jobs - werd toen gekozen om de flexibele opvang die door de Vlaamse Gemeenschap mogelijk werd gemaakt, te concentreren in de centrumsteden. Dit betekent niet dat er op andere plaatsen geen flexibele opvang is of zou zijn. Het FCUD subsidieert

flexibele opvang. Ook organiserende besturen doen dit, met eigen middelen. Dit andere aanbod bevindt zich verspreid over Vlaanderen. Het aanbod van de provinciale commissie strekt zich ook uit tot buiten de centrumsteden. Als er in de toekomst nieuwe middelen ter beschikking komen, kan altijd worden overwogen om de subsidies ook in te zetten buiten de centrumsteden. Dit is momenteel echter niet aan de orde. Het klopt weliswaar dat de nood aan flexibele opvang zich niet beperkt tot de centrumsteden, maar u kent de huidige budgettaire beperkingen.

Het klopt dat onthaalouders soepel en flexibel kunnen werken, maar het is moeilijk om dat flexibel werken om te zetten in één bepaalde vergoeding. Zoals u weet, heeft de Vlaamse Gemeenschap de voorbije jaren reeds bijzondere inspanningen geleverd om het waardevolle werk van de onthaalouders beter te vergoeden, onder meer door het optrekken van de vergoeding per kind, het optrekken van de vergoeding voor een derde dag en voor een halve dag, het instellen van het sociale statuut en de integrale betaling van de kosten die eraan verbonden zijn. In het kader van de verdere ontwikkelingen in de kinderopvang zal sowieso een evaluatie van de huidige positie van de onthaalouder in het geheel van de kinderopvang aan bod komen. Een vergoeding voor flexibele opvang voor onthaalouders kan één van de aandachtspunten zijn, maar momenteel hangt dat af van de financiële ruimte. Hoeveel die ruimte bedraagt, zal blijken uit de begrotingsbesprekingen.

Een van de traditionele grenzen van de kinderopvang is dat het gaat over het opvangen van kinderen. Traditioneel is er, althans binnen de kinderopvangsector, weinig aanbod voor tieners, zowel plus-10-jarigen als plus-12-jarigen. Tegelijk blijkt dat oudere kinderen, zeker vanaf 10 jaar, minder frequent aanwezig zijn in de buitenschoolse opvang. Die opvang is hiervoor te kindgericht en te weinig avontuurlijk of experimenteel. Als deze nood rijst, kan eerst worden nagegaan wat de zelfredzaamheid van de tieners is. Het op een zelfstandige wijze opnemen van verantwoordelijkheid ten opzichte van het thuismilieu kan hierbij zeker een element zijn en moet ook zeker aan bod komen in de discussies. Daarnaast moet dan ook worden gekeken naar het reeds aanwezige aanbod buiten de kinderopvang. Dan denk ik aan jeugdwerk, de ruime sociaal-culturele sector, de sportsector, muziekacademies, enzovoort. Voor tieners

Vervotte

bestaat in onze samenleving een breed aanbod, dat deels een antwoord kan bieden op noden inzake tijdsinvulling en opvang. Samen met de sector moet worden onderzocht hoe het best aan deze behoefte van kinderen van 10 tot 12 jaar kan worden tegemoetgekomen en wat de verwachtingen van de gezinnen op dat punt zijn.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Ik heb uiteraard het volste begrip voor het feit dat de financiële middelen beperkt zijn. Toch wil ik met enige aandrang vragen om in de toekomst de flexibele kinderopvang met de grootste aandacht te behandelen. Dat moet zeker gebeuren voor de probleemgevallen waarover ik het heb gehad. Mijn ervaring als OCMW-voorzitter leert me immers dag na dag dat veel gezinnen met een schuldenberg er niet in slagen te zorgen voor kinderopvang. Dikwijls gaat het om mensen die zelf uit probleemgezinnen voortkomen, en dus niet kunnen terugvallen op ouders of schoonouders. De ellenlange wachtlijsten in crèches maken het er niet gemakkelijker op. Dikwijls gaat het om mensen die vroeg of laat of in ploegen werken, en dus een grote nood hebben aan flexibele kinderopvang. Bijgevolg vraag ik de minister daaraan de nodige aandacht te besteden.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Ik dank de minister voor haar antwoord. De pilootprojecten van Kind en Gezin lijken me een goede start van de uitbouw van de flexibele kinderopvang. Twee jaar geleden stonden ze bloot aan grote kritiek, maar vandaag zijn we op de goede weg. En als ik er nog een persoonlijke noot aan mag toevoegen: de provincie Limburg heeft in dit verband een goede voorzet gegeven.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik ben het eens met de stelling van mevrouw Van der Borght. Het is mijn persoonlijke overtuiging dat dit een knelpunt is in ons streven om de doelstellingen van Lissabon te halen. Dat moet dus in de regering de nodige aandacht krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De vergadering wordt geschorst om 16.12 uur.*

– *De vergadering wordt hervat om 16.21 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gevolgen van een uitbreiding van het aantal nachtvluchten voor de volksgezondheid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de gevolgen van een uitbreiding van het aantal nachtvluchten voor de volksgezondheid.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, de storm inzake DHL lijkt te gaan liggen. Het is natuurlijk de vraag of die stilte niet de voorbode is van een nog grotere storm. In elk geval heeft de provincie Vlaams-Brabant in het begin van de zomer een studie bekendgemaakt over de gevolgen van een uitbreiding van het aantal nachtvluchten van DHL van en naar Zaventem voor de gezondheid van de omwonenden. De studieopdracht was toevertrouwd aan professor Annemans van de universiteit van Gent. Eigenaardig genoeg heeft de bestendige deputatie van Vlaams-Brabant de resultaten van deze studie pas vrijgegeven nadat de milieuvergunning voor BIAC was verleend en de periode om daartegen beroep aan te tekenen was afgelopen. Dat behoort natuurlijk tot de verantwoordelijkheid van de deputatie, en daar kan de minister niet veel aan veranderen.

In elk geval laten de resultaten van deze studie aan duidelijkheid niets te wensen over. De impact van de slaapverstoring op de volksgezondheid wordt in concrete cijfers uitgedrukt. Zo wordt een oorzakelijk verband aangetoond tussen slaapverstoring en de toename van problematisch alcoholverbruik, dat zou verdubbelen. Ook het aantal hartziekten zou bijna verdubbelen. Het aantal diabetespatiënten zou met meer dan de helft toenemen. Het aantal depressies zou verviervoudigen en de mortaliteitscijfers zouden met 75 percent stijgen. Het is natuurlijk moeilijk en delicaat om concrete cijfers voorop te stellen en te beoordelen. Ik kan

Glorieux

en wil dat zelf niet doen. In elk geval staat het onomstotelijk vast dat de uitbreiding van het aantal nachtvluchten leidt tot de vroegtijdige dood van een aantal mensen.

De menselijke tol is een zaak, de gezondheidseconomische een andere. Die laatste treft de hele samenleving. De gezondheidseconomische kosten van de uitbreiding van het aantal nachtvluchten zijn spectaculair groot. Uit de studie blijkt dat die kostprijs van het huidige aantal nachtvluchten 150 miljoen euro per jaar bedraagt. Een geleidelijke uitbreiding volgens het oorspronkelijke scenario van DHL zou in 2012 de gezondheidseconomische kostprijs van het aantal nachtvluchten opdrijven tot minstens 400 miljoen euro per jaar. Het is duidelijk dat de gezondheidseconomische kostprijs de economische meerwaarde die in een andere studie in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant is becijferd, ten minste compenseert.

Verder is het duidelijk dat die laatste studie over de economische impact uitgaat van eerder optimistische criteria, terwijl in de gezondheidsstudie de kosten eerder werden onderschat. Ik geef enkele voorbeelden. In de gezondheidseconomische studie is geen rekening gehouden met nefaste effecten zoals stress, agressie, concentratieproblemen op school, echtscheidingen en absentieïsme. Het zijn allemaal zaken die niet als ziekten worden aangemerkt, maar toch zorgen voor veel kosten.

Andere kosten werden helemaal niet aangerekend, bijvoorbeeld de kosten voor slaapmedicatie, de gezondheidsproblemen en sociale problemen die gepaard gaan met nachtarbeid, de gezondheidseffecten van de extra luchtvervuiling en de verstoring overdag. De hinder die zich 's nachts voordoet, valt immers niet te isoleren van de hinder overdag. Bovendien werden enkel de DHL-vluchten in rekening gebracht, en niet de andere vluchten. Dit alles maakt dat de berekende gezondheidseconomische kostprijs van 400 miljoen euro per jaar aan de minimalistische kant is.

Tot nu toe heb ik nog niemand de heel duidelijke bevindingen van de studie van professor Annemans en zijn onderzoeksteam van de Universiteit Gent horen weerleggen. In de eerste plaats stellen ze dat een toename van het aantal nachtvluchten op Zaventem de levenskwaliteit in de wijde omgeving, en niet alleen die van mensen die dichtbij de luchthaven of vlak onder de piste wonen, wezen-

lijk negatief zal beïnvloeden door verschillende direct aan lawaai gerelateerde ziekteverschijnselen. Ten tweede zal er ook een wezenlijke stijging zijn van het aantal sterfgevallen. Ten derde compenseert de - zo al minimale - inschatting van de gezondheidseconomische kosten de veeleer optimistische meerwaarde van een uitbreiding van DHL.

Mevrouw de minister, daarom wil ik u enkele vragen stellen die specifiek te maken hebben met uw bevoegdheid voor Welzijn en Volksgezondheid. Het is me opgevallen dat u tot nu toe niet echt hebt deelgenomen aan het debat. Als minister bevoegd voor Volksgezondheid hebt u nochtans duidelijk te maken met de resultaten van de gezondheidseconomische studie. U hebt wel uitspraken gedaan over het belang van de economische expansie, maar niet over de gezondheidseffecten. Hoe komt het dat u zich niet als minister van Volksgezondheid in het debat hebt gemengd? Welke conclusies trekt u zelf – specifiek in die functie – uit deze studie?

Een andere vraag is veeleer van politieke aard, en u hoeft er ook niet op te antwoorden als u dat niet wenst. Het trof me dat de gedeputeerden en de provincieraadsleden van CD&V in de bestendige deputatie en de provincieraad van Vlaams-Brabant zich zeer kritisch opstelden tegen de uitbreiding van de nachtvluchten. Bent u het met hen eens, en zult u ook zo'n kritische houding aannemen in de Vlaamse Regering?

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik ben provincieraadslid voor CD&V geweest in Vlaams-Brabant, en heb veel van de moties waar de heer Glorieux op doelt, mee goedgekeurd.

Het is belangrijk te zoeken naar een evenwicht tussen ecologie en economie. Mijn partij heeft daar de voorbije weken vaak de nadruk op gelegd. Het is immers gevaarlijk dit dossier te benaderen vanuit één bijzondere invalshoek, hoe belangrijk die ook is.

Het blijft uiteraard een studie, en uit die studie blijkt ook dat de cijfers drastisch ten goede zouden veranderen als we erin zouden slagen de geluidsoverlast met een bepaald percentage te doen dalen, bijvoorbeeld door het gebruik van andere vliegtuigen. De kosten zouden er drastisch door verminderen.

Dehaene

Een van de scenario's betreft een uitbreiding op het grondgebied van Zaventem. Moeten we daarbij ook niet de dagvluchten in rekening brengen? Driehonderd vluchten per dag over zich heen krijgen is immers niet bepaald rustgevend; daar kan ik zelf van getuigen. Zal bij het overwegen van een uitbreiding de spreiding een belangrijk punt zijn? Dat is geen Vlaamse bevoegdheid, maar we moeten er toch aandacht aan schenken.

Ten slotte heeft een en ander ook een weerslag op het preventiebeleid, waarvoor u eveneens bevoegd bent. Ook voor preventie in de gezondheidszorg is een spreiding van belang.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik ben het niet helemaal eens met de heer Glorieux. Hij trekt immers de conclusie dat iemand die niet openlijk communiceert, helemaal niet communiceert. De Vlaamse Regering heeft steeds te kennen gegeven naar oplossingen te willen zoeken. Als echter iedereen het nodig vindt om openlijk te communiceren, dan staan we veel verder van een werkbare en uitvoerbare oplossing. Daarom heeft de Vlaamse Regering geopteerd voor vooral intern overleg.

Uiteraard zijn bij dat intern overleg alle facetten, en dus ook het gezondheidsaspect, uitvoerig en uitgebreid aan bod gekomen. Er is ook met al die facetten rekening gehouden in het voorstel dat we aan de federale regering hebben gedaan.

De Vlaamse Regering streeft naar een oplossing waarin met beide uitgangspunten rekening wordt gehouden: we menen dat de kwaliteit van het leven van de omwonenden in evenwicht moet worden gebracht met de belangen op het vlak van economie en werkgelegenheid.

De beslissingen van de Vlaamse Regering worden collegiaal genomen, en worden meegedeeld bij monde van de minister-president. Het feit dat ik in deze aangelegenheid karig ben geweest met commentaar, betekent dan ook niet dat het welzijnsaspect niet zou meetellen in de interne debatten.

Ik heb inderdaad de studie gelezen van professor Annemans van de vakgroep Maatschappelijke Gezondheidskunde van de faculteit Geneeskunde van de Universiteit Gent, die in februari 2004 werd

gepubliceerd onder de titel 'Gezondheidseconomische gevolgen van nachtvluchten'. Professor Annemans heeft een simulatie gemaakt op basis van de invloed van de blootstelling aan nachtelijk vliegtuiglawaai op slaapstoornissen en het effect van slaapstoornissen op de gezondheid, die resulteert in een schatting van de economische impact van negatieve gezondheidseffecten.

Daarbij werd een onderscheid gemaakt tussen drie soorten kosten, namelijk de directe medische kosten, de productiviteitsgerelateerde kosten en de zogenaamde ontastbare kosten. Een voorbeeld van die laatste is het bedrag dat mensen bereid zijn te betalen om tot een bepaald geluidsniveau terug te keren.

Ook verschillende buitenlandse studies tonen aan dat een slaapverstoring door nachtelijk vliegtuiglawaai een negatieve invloed heeft op de gezondheid. Dat wordt dan ook duidelijk erkend. Zoals bij andere economische activiteiten die een weerslag hebben op de kwaliteit van het leven van de omwonenden, moet er dus worden gezocht naar het evenwicht tussen beide.

Er wordt steeds een kosten-batenanalyse gemaakt met betrekking tot de economische meerwaarde. Zonder afbreuk te willen doen aan de gezondheidsstudie, die ik onderschrijf en die niemand weerlegt, meen ik dat het ook nuttig zou zijn de gezondheidseconomische gevolgen van ontslag te bekijken. Dat houdt immers verband met depressies, alcoholgebruik en andere gezondheidsproblemen. Ik herhaal dat ik met deze bedenking het belang van de gezondheidsgevolgen van lawaai- en andere hinder die door economie en tewerkstelling wordt gegenereerd, niet wil minimaliseren.

De Vlaamse Regering heeft haar standpunt bepaald in consensus. Daarbij werden de economische uitbreiding en de tewerkstellingsgroei gekoppeld aan een betere en evenwichtigere spreiding van de nachtvluchten en de dagvluchten. Dat zou een positieve bijdrage moeten zijn. Een bepaalde partij werd verweten aan politieke spelletjes te doen. Juist op dat politiek gevoelige moment was Vlaanderen naar een uitvoerbare oplossing aan het zoeken, waarbij rekening wordt gehouden met zowel de spreiding als de engagementen van DHL met betrekking tot het type vliegtuigen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. U hebt deze gezondheidseconomische aspecten dus wel aangekaart bij de gesprekken binnen de regering, maar u hebt daar niet over gecommuniceerd. Dat kon ik niet weten. Dat dit in een voorstel van de Vlaamse Regering verwerkt zit, kon ik evenmin weten. Het werd nog altijd niet aan de parlementsleden overgemaakt. Ik noteer uw beweringen.

Mijnheer Dehaene, ik denk echt niet dat we alle heil mogen verwachten van geluidsarmere toestellen. Natuurlijk zou dat een belangrijke impact kunnen hebben. In de afgelopen 10 tot 15 jaar hebben de verschillende regeringen aan DHL al gevraagd om op geluidsarme toestellen over te schakelen. Het was een ware lijdensweg om hen uiteindelijk een aantal B727's te doen vervangen door B575's. Dat heeft enorm veel voeten in de aarde gehad. De termijn werd telkens verlengd. DHL wou bijvoorbeeld wachten tot er occasietoestellen op de markt kwamen. Ik vermoed dat het nog 10 tot 20 jaar duurt voor er weer een aantal minder luidruchtige toestellen bijkomen. Zoveel te beter als het gebeurt, maar daar mogen we niet alle soelaas van verwachten, en evenmin van een spreiding die gepaard gaat met een toename van het aantal vluchten, ook al is een spreiding natuurlijk noodzakelijk.

Als we niet willen raken aan het taboe van een standstill van het aantal nachtvluchten, dan komt er geen oplossing voor de gezondheidseconomische aspecten. Alle maatregelen betekenen dan alleen wat gerommel in de marge.

De heer Tom Dehaene: Ik dank u voor uw antwoord, mevrouw de minister. Ik noteer dat u zich volmondig inschrijft in de nieuwe communicatiemethode van de nieuwe regering.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijging van het aantal kinderen in pleeggezinnen

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van der Borgh tot mevrouw Ver-

votte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijging van het aantal kinderen in pleeggezinnen.

Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mevrouw de minister, in de pers hebben we de afgelopen weken gelezen dat het aantal pleegzorgsituaties stijgt. In 5 jaar tijd stellen we een stijging van 28 procent vast. De grootste groep van de pleegzorgsituaties situeert zich in de Bijzondere Jeugdzorg. Het gaat om een verhouding van 7 op 10. Ook het aantal pleegkinderen neemt enorm toe: in 5 jaar tijd een stijging met 33 procent. Het aantal pleeggezinnen steeg ook in de afgelopen jaren, in één jaar tijd zelfs met 5 procent.

In principe is dit een goede evolutie omdat die kinderen een vervangend thuismilieu krijgen. Bij nader onderzoek blijkt echter dat er heel wat kanttekeningen te plaatsen zijn bij deze stijging, zeker als het gaat om kinderen uit de bijzondere jeugdzorg. Zij horen in een residentiële opvang thuis. Daar knelt het schoentje. De wachtlijsten zijn lang. Als deze jongeren na een tijdelijk verblijf in een pleeggezin terug naar de residentiële opvang moeten, ontstaan de problemen pas.

Gelet op de grote nood aan pleeggezinnen, kunnen we ook spreken van de nood aan versterking van de werving van pleeggezinnen om de kwaliteit van de opvang te garanderen. De toename van het aantal pleeggezinnen is een positieve noot, maar door het gebrek aan capaciteit in residentiële instellingen, doen zich veel problemen voor.

Mevrouw de minister, wordt vandaag geregistreerd hoeveel kinderen in pleeggezinnen nood hebben aan opvang in een residentiële setting, maar die niet kunnen krijgen door een tekort aan opvangplaatsen? Hebt u zicht op het aantal verplaatsingen van kinderen van een pleeggezin naar een andere setting? Wordt op enige manier ingegrepen om te voorkomen dat kinderen van het ene pleeggezin naar het andere verhuizen omdat zij eigenlijk elders thuishoren? Hoeveel kinderen vangt een gemiddeld pleeggezin op? Beschikt u over een profiel van een pleeggezin?

Artikel 34 van het decreet van 7 mei 2004 bepaalt dat de Vlaamse Regering een uniforme registratiemethodiek voor intersectoraal gebruik zal ontwik-

Van der Borgh

kelen. Hebt u daartoe al de opdracht gegeven? Tegen wanneer kunnen we dit hoognodige instrument verwachten? Artikel 54 van hetzelfde decreet bepaalt dat de Vlaamse Regering binnen de 5 jaar wetenschappelijk onderzoek zal verrichten voor de ontwikkeling van een instrument dat het mogelijk maakt de efficiëntie én effectiviteit van de jeugdhulpverlening, met inbegrip van de diagnostiek, in kaart te brengen. Dit onderzoek naar diagnostiek lijkt in deze sector broodnodig. Hebt u al opdracht gegeven dit onderzoek op te starten? Wanneer mogen we de resultaten van dit onderzoek verwachten?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mevrouw Van der Borgh, momenteel wordt niet geregistreerd hoeveel minderjarigen in pleeggezinnen nood hebben aan plaatsing in een residentiële instelling. De volledige implementatie van Domino, het elektronische dossier voor minderjarigen in de bijzondere jeugdbijstand, zal het mogelijk maken om de discrepantie tussen de geïndiceerde en gerealiseerde hulpverlening gedetailleerd in kaart te brengen.

Momenteel wordt de screeningsmodule van Domino geïmplementeerd, gevolgd door de administratieve cliëntopvolging. De volledige implementatie is gepland voor 2006. Uit het jaarverslag 2003 van VZW Opvang, een van de diensten voor pleegzorg die door het Fonds Bijzonder Jeugdbijstand worden gesubsidieerd, blijkt dat het in 10 percent van de 570 aanvragen eigenlijk ging om aanvragen die niet thuishoren bij pleegzorg.

In de periode 2000-2003 stroomden jaarlijks tussen de 800 en 900 minderjarigen uit pleeggezinnen. Meer dan de helft daarvan ging terug naar het oorspronkelijke gezin, al dan niet onder begeleiding van een thuisbegeleidingsdienst, of onder toezicht van een sociale dienst. Van gemiddeld 25 minderjarigen per jaar gaat de pleegplaatsing over in begeleid zelfstandig wonen. Ongeveer een tiende komt na de pleegzorg in een residentiële voorziening terecht. Eveneens een tiende komt in het onthaal-, observatie- en oriëntatiecentrum terecht. Van beide groepen kan worden aangenomen dat pleegzorg niet de ideale hulpverlening was. Het is echter onmogelijk om hieruit te concluderen dat voor pleegzorg werd gekozen omdat de andere hulpverlening niet beschikbaar was.

De maximale termijnen van de looptijden van de maatregelen - bijvoorbeeld 6 maanden voor een pleegplaatsing - en de daaruit voortvloeiende verplichting voor verwijzende instanties om genomen maatregelen opnieuw te bekrachtigen, en de verplichte verslaggeving, namelijk het handelingsplan en de evolutieverslagen, die van de voorzieningen wordt gevraagd, maken het voor consulenten mogelijk om binnen aanvaardbare termijnen alternatieve hulpverlening voor te stellen indien de huidige hulpverlening niet langer geschikt is.

Er vond vorige maand nog een ad-hocbevraging plaats over het aantal kinderen in een pleeggezin. Drie van de zeven diensten werden ondervraagd. Het ging in totaal om 789 plaatsingen: 393, ongeveer 70 percent, van de gezinnen ving één kind op; 122 gezinnen, 22 percent, ving 2 kinderen op; 27 gezinnen of 5 percent ving 3 kinderen op; 14 gezinnen of 2,5 percent ving 4 kinderen op en 3 gezinnen of 0,5 percent ving 5 kinderen op.

U vroeg naar het profiel van de pleeggezinnen. Artikel 19.2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 1994 inzake de erkenningsvoorwaarden en de subsidiënormen voor de voorzieningen van de bijzondere jeugdbijstand bepaalt dat de dienst zorgt voor de selectie van pleeggezinnen en elke plaatsing in een pleeggezin laat voorafgaan door een grondige studie van de minderjarige en van het pleeggezin. De selectie past in het hulpverleningsprogramma en houdt rekening met de materiële en immateriële omstandigheden van het pleeggezin. De dienst zorgt voor de begeleiding en de vorming van de pleegzinnen. Het is de taak van de diensten voor pleegzorg gezinnen te screenen en te selecteren. Deze screening gebeurt naargelang de dienst volgens verschillende methodieken. Een algemeen profiel van een pleeggezin bestaat niet omdat het gezin wordt gekozen in functie van de zorgvraag en van de cliënt.

Dan was er nog een vraag met betrekking tot artikel 34. In de eindadviezen van de centrale commissie is hierover een advies uitgewerkt. Momenteel werkt de administratie aan deze registratiemethodiek. Hiervoor zal vertrokken worden van een analyse van de bestaande sectorale registratiesystemen.

Met betrekking tot artikel 54 kan ik alleen maar onderschrijven dat dit onderzoek belangrijk is. Het beleid en de sectoren hebben nood aan een on-

Vervotte

derzoek naar efficiëntie en effectiviteit van de jeugdhulp. Het debat daarover moet open worden gevoerd. Momenteel zitten we op een scharniermoment waarbij wordt overgegaan van denkwerk en experimenteren naar algemene implementatie. Voor deze fase worden nieuwe structuren opgestart die via een Vlaams en regionaal overleg zorgen voor afstemming van het beleid. In dialoog met de partners zal een dergelijk onderzoeksproject worden voorbereid dat uitvoering en resultaten kan opleveren binnen de vooropgezette werkperiode van vijf jaar.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord en het cijfermateriaal. Het is me niet duidelijk of u een antwoord hebt gegeven op de vraag hoeveel kinderen er in een pleegzin worden opgevangen omwille van het tekort in de residentiële opvang.

Minister Inge Vervotte: Daar hebben we geen concrete cijfers over omdat dat is opgenomen in die 10 procent.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Trees Merckx-Van Goey tot mevrouw Inge Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een geïntegreerd drugbeleid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Merckx tot mevrouw Vervotte, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over een geïntegreerd drugbeleid.

Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de aanleiding voor deze vraag om uitleg is de vaststelling dat ouders van drugverslaafden een betere hulp verdienen. Dat is gebleken bij de recente vrijspraak van een moeder die haar verslaafde zoon doodde. Het lijden van de vrouw moet onbeschrijflijk zijn ge-

weest dat ze daartoe in staat is geweest. De echtgenote van een heroïneverslaafde zegt: 'Ik kan de daad van de vrouw goed begrijpen omdat de dood dikwijls de enige uitweg is. De moeder moet door een hel zijn gegaan en wie niet weet wat een heroïneverslaafde is, kan haar niet begrijpen'. Een andere getuige zegt: 'De strijd tegen drugs is er een die niet ophoudt. Dat mogen we niet vergeten'.

Ik heb niet gewacht op uw beleidsbrief om deze vraag te stellen. Als u geen intentie zou hebben om aandacht te besteden aan deze problematiek, dan kan deze vraag een voorzet zijn om dit alsnog te doen. Tijdens de vorige regeerperiode was het drugbeleid in Vlaanderen beneden alle peil. Uw voorgangster is gedurende lange tijd vergeten dat ze minister van Preventie was. In haar beleidsnota voor een periode van vijf jaar had ze het niet nodig geacht om veel te zeggen over de noodzaak aan een drugbeleid. Op het einde van de regeerperiode hebben we in de commissie toch twee documenten behandeld. Het eerste was een ontwerp van samenwerkingsakkoord en het tweede was de lang aangekondigde Vlaamse drugnota. Die nota is er pas helemaal op het einde gekomen en besloeg niet de hele legislatuur maar slechts één jaar, namelijk 2003-2004. Wat wilt u doen voor de ouders en de omgeving van de drugsverslaafden?

Het federale beleid kan heel bepalend zijn in Vlaanderen. Als er onzekerheid is over wat wel en niet mag, hoe kan dan een duurzaam preventiebeleid worden gevoerd? Er wordt een gedoogbeleid gevoerd, maar er worden geen bijkomende inspanningen geleverd inzake preventie. Dat kan worden opgelost door het samenwerkingsakkoord. Daarin staat onder meer dat er een algemene cel Drugbeleid moet worden opgericht. Is dat al gebeurd? Wie maakt daar deel van uit? Wie wordt namens de Vlaamse Gemeenschap afgevaardigd? Wat wordt door de federale overheid en wat door de Vlaamse overheid geagendeerd? Welke concrete maatregelen zijn reeds genomen? We hebben dringend nood aan nieuwe impulsen voor een geïntegreerd drugbeleid. De federale regering moet haar beloften nakomen en meer aandacht schenken aan het samenwerkingsakkoord.

Mevrouw de minister, zal de nieuwe Vlaamse Regering nu eindelijk eens proactief optreden zodat een efficiënt preventiebeleid – en dat is een volwaardige Vlaamse bevoegdheid – kan worden gevoerd? Hoe zult u daar een prioriteit van maken? Het volstaat niet om op de koffie te gaan bij de federale regering en volgzzaam te zijn.

Merckx-Van Goey

De beleidsnota is niet alleen beperkt in tijd, maar vertoont ook heel wat inhoudelijke tekorten. Is al iets uit deze weliswaar beperkte beleidsnota gerealiseerd? Wat is het effect hiervan op de concrete hulpverlening en de preventie in Vlaanderen? In de nota stond weinig of niets over eventuele wijzigingen naar het federaal of Europees niveau. Als Vlaanderen een geïntegreerd drugbeleid wil voeren, moet het zich duidelijker op het Europees en internationaal niveau profileren. Daarvoor moeten bindende afspraken worden gemaakt met de federale overheid. Zijn terzake al stappen gezet? Tot slot moet ook het lokale niveau worden geïntegreerd. Heel wat gemeenten proberen werk te maken van het lokale preventiewerk. Is die integratie al gebeurd? Momenteel worden problemen inzake preventie en hulpverlening geïnventariseerd op Vlaams niveau. Hoe wordt er naar oplossingen gezocht?

De drugproblematiek bij jongeren is een belangrijke maatschappelijke problematiek. De Vlaamse bevolking blijft zich daar immers veel zorgen over maken. Het gaat over een heel specifieke doelgroep waarbij het niet alleen belangrijk is te remediëren, maar ook de gepaste hulp aan te bieden. Ook het ontraden blijft natuurlijk een belangrijke ambitie. Is er in dat opzicht al iets gebeurd? Wat heeft de Vlaamse Regering al ondernomen?

Druggebruikers moeten zoveel mogelijk worden doorverwezen naar de hulpverlening die echter ook te kampen heeft met wachtlijsten. Zijn er al initiatieven genomen om die hulpverlening uit te breiden? Welke staan er in de nabije toekomst op stapel? Hoe wordt op maat van de verschillende doelgroepen een beleid gevoerd?

Mijn laatste vraag betreft de bijzonder kwetsbare groepen uit onze samenleving en de groepen die niet via een specifieke sector kunnen worden bereikt, meer bepaald de ouders en de omgeving van de jongeren. Zij vormen dikwijls een belangrijke schakel bijvoorbeeld door contact op te nemen met de Druglijn. Vaak weten zij niet welk hulpaanbod of welke begeleiding er voor henzelf en voor de jongeren beschikbaar is.

Hoe wordt er tot slot over gewaakt dat het hulpaanbod voldoende laagdrempelig is? Er moet ook voldoende regionale spreiding zijn. Hoe wordt de werking van deze programma's bekendgemaakt?

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, wat de uitwerking van het samenwerkingsakkoord betreft, zijn er twee juridische teksten van belang. Ten eerste is er het protocolakkoord over de totstandkoming van één geïntegreerd gezondheidsbeleid inzake drugs dat dateert van 30 mei 2001. Dit akkoord regelt de oprichting en de werking van de cel Gezondheidsbeleid Drugs. In deze cel zijn alle ministers vertegenwoordigd die in België bevoegd zijn voor de gezondheid, zowel van de federale als van de gewest- en gemeenschapsregeringen. Deze cel moet het gevoerde beleid inventariseren, adviezen uitbrengen over de afstemming van het drugsbeleid, voorstellen formuleren om de kwaliteit van de gegevens te optimaliseren en samenwerkingsprotocollen ontwikkelen.

De cel is ondertussen 3 jaar operationeel en heeft een eerste driejaarlijks rapport uitgebracht. De algemene evaluatie van de Vlaamse delegatie is dat de cel er wel in slaagt adviezen te formuleren, maar dat de impact van deze adviezen op het beleid van de diverse overheden voorlopig te gering is. De cel is in hoge mate afhankelijk van de betrokken ministers. Die zijn volledig vrij inzake de mate waarin ze de cel betrekken bij hun beleid en ze rekening houden met de adviezen van de cel. Daarbij komt nog dat in veel gevallen, zeker als het bijvoorbeeld gaat over de illegale drugs, andere federale ministers betrokken zijn, zoals die van Binnenlandse Zaken, Justitie en Buitenlandse Zaken. Zij zijn niet vertegenwoordigd in de cel en voelen zich er dus nog minder door gebonden.

Er is ook het ontwerp van decreet tot goedkeuring van het samenwerkingsakkoord van 2 september 2002 inzake een globaal en geïntegreerd drugbeleid, afgesloten tussen de federale staat, de gemeenschappen en de gewesten. Dit ontwerp voorziet in de oprichting van een interministeriële conferentie, waarnaar u verwees, een algemene cel Drugbeleid en diverse werkcellen. Dit ontwerp werd inderdaad goedgekeurd door alle betrokken partijen, behalve het Waalse Gewest. Tot op heden blijft een officiële goedkeuring door het Waalse Gewest uit, zodat het decreet nog steeds niet van kracht is. Het gevolg is dat noch de interministeriële conferentie noch de algemene cel zijn opgericht.

U vroeg of de Vlaamse Regering ditmaal proactief zal reageren en niet op de koffie zal gaan.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Ik citeer alleen toenmalig minister Vogels, die dat in de plenaire vergadering heeft verklaard.

Minister Inge Vervotte: Het probleem dat momenteel rijst, is ruimer dan het al dan niet functioneren van een aantal structuren, zoals bijvoorbeeld die interministeriële conferentie, de algemene cel Drugsbeleid of de cel Gezondheidsbeleid Drugs. De kern van de zaak is dat al deze organen slechts naar behoren kunnen werken binnen het geheel van maatregelen die worden voorgesteld door de federale drugnota. De vraag is in welke mate deze drugnota, die werd ontwikkeld door de vorige federale regering, nog wordt gedragen door de huidige federale regering en de regeringen van de gemeenschappen en de gewesten.

De federale regering moet nu in eerste instantie duidelijk maken of ze nog achter deze nota staat, en in welke mate ze de daarin opgesomde actiepunten zal uitvoeren, en binnen welke termijn. Indien dit niet gebeurt, dan is het nut van zowel de cel Gezondheidsbeleid Drugs als de algemene cel Drugsbeleid en de interministeriële conferentie twijfelachtig. De mogelijkheid dat deze structuren een meerwaarde kunnen of zouden realiseren zonder engagementen van de betrokken regeringen, is klein. Ik reken in dit verband op mijn federale collega van Volksgezondheid, die volgens de federale drugnota een leidende en coördinerende rol heeft inzake het federale drugsbeleid.

Ik heb mijn vraag ter zake reeds gesteld in het kader van het driejaarlijkse rapport van de cel Gezondheidsbeleid Drugs en zal niet nalaten dit punt de komende maanden op de agenda te houden van dit orgaan en de interministeriële conferentie inzake gezondheid. Indien het op korte termijn niet mogelijk blijkt om te komen tot een vernieuwd engagement van de betrokken regeringen, dan zullen we de eerder geformuleerde engagementen ten aanzien van de cel Gezondheidsbeleid Drugs en de nog op de richten algemene cel Drugsbeleid moeten evalueren en desnoods herzien.

De draagwijdte van de beleidsnota van mijn voorganger was beperkt tot de periode 2003-2004. De meeste van de concrete actiepunten die tijdens de vorige regeerperiode naar voren werden gebracht, werden tot op heden niet uitgevoerd. Ik ben het met u eens dat het Vlaamse beleid inzake preventie van middelengebruik moet uitgaan van een

duidelijke visie en een duidelijk beleidskader. Zeker binnen een beleidsdomein als middelengebruik, dat wordt gekenmerkt door een verregaande versnippering van bevoegdheden, is dit onontbeerlijk. Het feit dat de federale regering er momenteel niet in slaagt om duidelijkheid te scheppen over haar eigen beleid, moet de Vlaamse Regering des te meer aanzetten om doordacht te werk te gaan. De grote lijnen van een dergelijk beleid moeten op korte termijn worden uitgewerkt, rekening houdend met de beginselen van het decreet inzake het preventieve gezondheidsbeleid van 21 november 2003.

Het ontbreken van betrouwbare gegevens die toelaten een totaalbeeld te vormen van de nood aan hulp en preventie is en blijft een belangrijk knelpunt. Zo zijn er al enkele jaren geen gegevens meer beschikbaar over het geheel van hulpvragen die in Vlaanderen worden gesteld naar aanleiding van drugsproblemen. Dit heeft te maken met het feit dat het een zeer complexe opgave is om een systeem te vinden dat de diverse vormen van registratie, namelijk de CGG's, de psychiatrische ziekenhuizen, de dagcentra en andere, op een betrouwbare manier kan integreren, zonder de organisaties al te zeer te gaan belasten. Anderzijds heeft Vlaanderen informatie nodig van die organisaties die onder de federale bevoegdheid vallen, zoals gespecialiseerde drugshulpverlening met de Riziv-conventie. Het afgelopen jaar heeft het WIV een basisprotocol uitgewerkt, dat tegemoetkomt aan de Europese eisen terzake. Op het niveau van de cel Gezondheidsbeleid Drugs wordt momenteel geanalyseerd op welke wijze dit protocol kan worden geïmplementeerd. Dit moet ons in staat stellen opnieuw betrouwbare cijfers te verzamelen over de evolutie van het aantal hulpvragen.

Inzake drugpreventie heeft de Vlaamse Gemeenschap een meerjarige convenant afgesloten met de VAD. Deze organisatie krijgt een jaarlijkse subsidie van 1,995 miljoen euro voor het organiseren van preventie van middelengebruik binnen de volgende resultaatsgebieden. Er is de deskundigheidsbevordering: die omvat advies, informatieverstrekking en vorming, alsook de afstemming. Een ander gebied is het ontwikkelen, valideren en promoten van wetenschappelijk onderbouwde methodieken en werkinstrumenten met betrekking tot de preventie van middelengebruik en de ondersteuning van de implementatie ervan. Dan is er nog

Vervotte

het operationaliseren van een Vlaams concept inzake de preventie van middelengebruik als aanzet tot integratie in de maatschappelijke sectoren en de alcohol- en drugssector. Ook is er de afstemming op lokaal en Vlaams niveau.

De VAD kan voor de implementatie van preventiemethodieken een beroep doen op de drugspreventiewerkers bij de CGG's die over heel Vlaanderen worden ingezet. Zij richten zich niet rechtstreeks tot de bevolking, maar werken via sleutelfiguren – beter bekend als de intermediairen - in verschillende maatschappelijke sectoren. Deze sleutelfiguren functioneren als een brug naar de doelgroep. Ze staan garant voor een structurele inbedding en maken zo continuïteit mogelijk. De betrokken sectoren zoals onderwijs, vrijetijdsector, bedrijven, gezondheidssector, politie en justitie dragen op die manier bij tot de implementatie van het preventiebeleid. Het totale budget voor de drugspreventiewerkers bedraagt momenteel 780.262 euro. Van dit budget worden 22 personen betaald die samen voor 18 VTE's staan. Deze 22 personeelsleden zijn verspreid over 10 centra en dekken het volledige Vlaamse grondgebied en Brussel. Het budget is opgenomen in een enveloppenfinanciering van de CGG's.

Jongeren en ouders met problemen kunnen in principe - we weten allemaal dat er wachtlijsten zijn - steeds terecht bij een CGG voor ambulante, gespecialiseerde hulp bij problemen van psychische, relationele en psychosomatische aard gerelateerd aan middelengebruik. De mate van specialisatie in begeleiding en behandeling van problematisch middelengebruik verschilt onderling sterk tussen de diverse CGG's. Enkele centra leggen zich al vele jaren volledig toe op bijvoorbeeld alcohol, medicatie, illegale drugs en/of de gokproblematiek. De meeste centra zijn niet gespecialiseerd, alhoewel ze deze cliënten wel begeleiden. De afgelopen jaren is hierin een evolutie merkbaar. Door de fusiegolf in deze sector, de reorganisatie van de 81 onafhankelijke centra naar de 21 gefuseerde centra, beschikken de meeste van deze centra nu over een duidelijk afgebakend afhankelijkheidsteam dat dit specifiek onder zijn hoede neemt.

De behandelingsdoelstelling van de CGG's is het herstel van de gedeeltelijke en/of totale geestelijke gezondheid, inclusief het middelengebruik. Totale abstinentie of op zijn minst het verminderen van het gebruik van een van de middelen is het eind-

doel van deze begeleidingen. Het aanbod van therapeutische mogelijkheden is erg gedifferentieerd. Er kunnen zowel individuele, gezins- als groeps therapieën worden verstrekt. Ik ben me er echter van bewust dat het voor jongeren en hun ouders in de praktijk niet zo eenvoudig is om hun weg te vinden in de wirwar van initiatieven en organisaties die eigenlijk op het terrein zijn ontwikkeld. Informatie is vaak afwezig, verwarrend of verouderd. Het kan lang duren voor iemand de juiste hulp aangeboden krijgt. Dit geldt overigens niet alleen voor problemen met middelengebruik, maar ook voor andere soorten hulpvragen waarmee jongeren en hun ouders kunnen worden geconfronteerd. Deze problemen zijn genoegzaam bekend.

In het kader van de integrale jeugdhulp worden op dit vlak een aantal initiatieven mogelijk gemaakt. Een eerste stap bestaat uit het moduleren en inventariseren van alle vormen van hulpverlening die momenteel beschikbaar zijn voor jongeren en hun ouders. De ontwikkeling en de invoering van een intersectoraal registratie-instrument is opgenomen in deze planning. Deze twee zaken moeten ons toelaten om op termijn een beter zicht te krijgen op de noden enerzijds, en op het aanbod aan drugshulpverlening anderzijds, zodat de twee op elkaar kunnen worden afgestemd.

Integrale jeugdhulp voorziet daarnaast ook in de oprichting van regionale netwerken van rechtstreeks toegankelijke hulp. Hun opdracht bestaat erin de verschillende sectoren met een opdracht inzake hulpverlening aan jongeren en hun ouders op lokaal niveau te doen samenwerken. Het netwerk inventariseert wat er aan hulpverleningsaanbod aanwezig is in een regio, analyseert blinde vlekken, maar ook overlappingsen. Op basis van deze analyse stelt het een plan op dat garandeert dat adequate hulp kan worden aangeboden om de prioritaire problemen van zowel jongeren als ouders aan te pakken.

Voorzieningen zoals Kind & Gezin, Algemeen Welzijnswerk, de CAB's, de CGG's, Bijzondere Jeugdzorg en het Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap zijn in ieder geval actief betrokken bij dit netwerk. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om andere relevante regionale partners aan te spreken, bijvoorbeeld kinderpneumologie en gespecialiseerde drugshulpverlening. Het netwerk heeft ten slotte ook expliciet de opdracht om de onthaalfunctie in de regio's te ver-

Vervotte

beteren zodat jongeren en hun ouders gemakkelijker hun weg kunnen vinden naar die noodzakelijke en gepaste hulpverlening.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Ik ben onder de indruk van uw antwoord, mevrouw de minister. Ik ben wellicht naïef geweest. Ik dacht dat het samenwerkingsakkoord en de cel Drugsbeleid intussen goedgekeurd en opgericht zouden zijn. Het Waalse Gewest heeft zelfs nog geen aanstalten gemaakt om het samenwerkingsakkoord goed te keuren. Het dateert van 2001, we zijn bijna 4 jaar verder. Dat roept heel wat vragen op. Ik ben blij dat u proactief te werk wilt gaan. Ik denk dat u dat verschuldigd bent aan de vele mensen die zich in dat domein inzetten. De VAD hebt u uitdrukkelijk vernoemd, en die verzet inderdaad schitterend werk. Ik neem aan dat we bij de begrotingsbespreking zullen nagaan wat deze vereniging kan doen en met welk budget. De inspanningen van de CGG's zijn even-eens zeer waardevol.

We moeten allemaal alert blijven en onze collega's in de Kamer aanspreken. Zij moeten de druk op de federale minister opvoeren zodat die zijn verantwoordelijkheid neemt. Dat is ook wat u moet blijven doen.

De specifieke doelgroep van de ouders situeert u binnen de regionale netwerken van de integrale jeugdhulpverlening. Ik vraag me wel af wanneer de inhoud van dit pas goedgekeurd decreet zichtbaar wordt op het werkveld. Ondertussen zullen er veel individuele en concrete gevallen zijn van jongeren en zelfs volwassenen die zich op sleeptouw hebben laten nemen, die hebben geëxperimenteerd en vervolgens verslaafd zijn geraakt.

Als het binnen het integraal en regionaal netwerk valt, pleit ik er toch voor om in de eerste instantie aandacht te hebben voor een onthaalfunctie, waardoor de beschikbaarheid van het aanbod prioritaire aandacht krijgt. Hierdoor zou de Druglijn worden ondersteund. Elk probleem dat daardoor sneller wordt opgelost, is een gewonnen zaak.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mevrouw Merckx, het enige dat ik daaraan nog wil toevoegen, is dat we het geluk hebben dat integrale jeugdhulp een Vlaamse aangelegenheid is. Ik hoop dat we wat dit betreft, kunnen zeggen dat wat we zelf doen, ook beter doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 17.17 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetsevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

